

Olli Majuri

Nuorten aikuisten (18–29v) säännöllinen säästäminen ja sijoittaminen

Opinnäytetyö

Kevät 2019

SeAMK Liiketoiminta- ja kulttuuri

Tradenomi

SeAMK

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU
SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU

Opinnäytetyön tiivistelmä

Koulutusyksikkö: Liiketoiminta ja kulttuuri

Tutkinto-ohjelma: Tradenomi (AMK), Liiketalous

Suuntautumisvaihtoehto: Myynti ja markkinointi

Tekijä: Olli Majuri

Työn nimi: Nuorten aikuisten (18–29v) säännöllinen säästäminen ja sijoittaminen

Ohjaaja: Sanna Joensuu-Salo

Vuosi: 2019

Sivumäärä: 63

Liitteiden lukumäärä: 1

Rahan säästäminen luo turvaa elämään. Kun rahaa on säästössä eivät yllättävät menot pääse ajamaan taloutta ongelmiin. Nuorten elämäntilanteet vaihtelevat suuresti, joten rahan säästäminen on hyväksi eri elämäntilanteita varten. Rahan säästämisen avulla voi tehdä hankintoja ilman turvautumista luottokortteihin tai osamaksuihin. Rahan säästämisen avulla voi halutessaan aloittaa säännöllisen sijoittamisen.

Tämän opinnäytetyön toimeksiantajana toimii Tampereen Seudun Osuuspankki. Opinnäytetyön tarkoituksena on antaa toimeksiantajalle tietoa nuorten aikuisten (18-29v) säästämisen ja sijoittamisen tottumuksista. Tutkimuksen tavoitteena on selvittää säästävätkö tai sijoittavatko nuoret aikuiset säännöllisesti tuloistaan. Tavoitteena on selvittää, mitkä säästämisen ja sijoittamisen kohteet kiinnostavat nuoria aikuisia.

Opinnäytetyön tutkimusosuus toteutettiin kvantitatiivisena tutkimuksena maaliskuussa 2019. Tutkimustapana käytettiin kyselylomaketta, johon vastaajat vastasivat tietokoneellaan tai mobiililaitteellaan. Kyselyyn vastasi yhteensä 279 nuorta aikuista.

Nuoret aikuiset ovat kiinnostuneita säästämisestä sekä sijoittamisesta. Suurin osa tutkimukseen osallistuneista säästi tuloistaan kuukausittain. Suosituimpia säästökohteita nuorten aikuisten keskuudessa olivat rahastot sekä osakkeet, mutta perinteinen tilisäästäminen oli myös näiden ohella suosittua. Suurin osa tutkimukseen osallistuneista omasi myös sijoituksia. Nuorten aikuisten tilanne on hyvä ja pankin tulisikin keskittyä saamaan kaikki nuoret aikuiset kuukausittaisiksi rahastosäästäjiksi.

Avainsanat: säännöllinen säästäminen, sijoittaminen, säästäminen, raha, nuoret aikuiset

SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Thesis abstract

Faculty: School of Business and Culture

Degree programme: Business management

Specialisation: Sales and marketing

Author: Olli Majuri

Title of thesis: Investing and saving habits of young adults (18–29 years old)

Supervisor: Sanna Joensuu-Salo

Year: 2019 Number of pages: 63 Number of appendices: 1

Investing provides safety and protection against unexpected expenses. Life situations between young adults vary a lot. Therefore savings are a good way to prepare for different situations that life has to offer. Savings gives you an opportunity to make purchases without having to rely on credit cards and installments. Saving also provides an opportunity to make regular investments.

The principal for this thesis is Tampereen Seudun Osuuspankki. The purpose of this thesis is to provide information about the saving habits amongst young adults between the age of 18 to 29. The goal is to find out do young adults make regular savings and what investment areas attract them.

Research part for the thesis was implemented as an qualitative research in March of 2019. The target group were given a form which they answered using their mobile devices and computers. 279 young adults participated in this research.

The research shows that young adults are interested in savings and investments. Most of the respondents made monthly savings and also had investments. Funds and stocks were the most popular saving areas but saving accounts were also popular as a more traditional way of saving. The situation between young adults is good and banks should focus on attracting all young adults making monthly savings in funds.

Keywords: savings, investing, saving habits, money, young adults

SISÄLTÖ

Opinnäytetyön tiivistelmä	1
Thesis abstract	2
SISÄLTÖ	3
1 JOHDANTO.....	5
2 SUOMALAISTEN SÄÄSTÄMIS- JA SIJOITTAMISTOTTUMUKSET	7
2.1 Taloudellinen tilanne vuonna 2019 ja talouden näkymät	7
2.2 Suomalaisten säästäjinä ja sijoittajina	8
3 SÄÄSTÄMINEN.....	11
3.1 Säästäminen käyttötilille	11
3.2 Säästäminen säästötilille.....	12
3.3 Asuntosäästöpalkkiotili	12
4 SIJOITTAMINEN	14
4.1 Sijoituskohteen valinta.....	15
4.2 Sijoittaminen osakkeisiin	16
4.3 Sijoittaminen rahastoihin	18
4.4 Asuntosijoittaminen	22
5 TUTKIMUSMENETELMÄT	24
5.1 Kvantitatiivinen tutkimusote.....	24
5.2 Kyselylomakkeen rakentaminen	25
5.3 Tutkimuksen toteuttaminen	27
6 TULOKSET	28
6.1 Tulot, lainat sekä menot	28
6.2 Säästäminen.....	31
6.3 Sijoittaminen	36
7 JOHTOPÄÄTÖKSET	41
7.1 Luotettavuus	43
7.2 Vaikuttavuus	44
LIITTEET	48

KUVA, KUVIO JA TAULUKKOLUETTELO

Taulukko 1. Kysymys 12. Seuraatko menojesi aktiivisesti?	30
Taulukko 2. Kysymys 15. Kiinnostaako säästäminen?	31
Taulukko 3. Kysymys 19. Kuinka koet vaurastumisen mahdollisuudet?	33
Taulukko 4. Kysymys 24. Kuinka merkittävä syy sinulla on siihen, että et säästä?	35
Taulukko 5. Kysymys 34. Mitä tavoittelet sijoittamisella?	40
Kuvio 1. Suomen talouden tunnuslukuja.....	8
Kuvio 2. Suomalaisen sijoituskohteet.	9
Kuvio 3. ASP-säästäminen.....	13
Kuvio 4. Suosituimmat säästökohteet.....	34
Kuvio 5. Kysymys 25. Mihin tarkoitukseen säästät?	36
Kuvio 6. Kysymys 28. Onko sinulla sijoituksia?	37
Kuvio 7. Kysymys 31. Mihin olet sijoittanut?	38

1 JOHDANTO

Rahan säästäminen on hyväksi kaikille, mikäli rahan säästäminen on mahdollista. Pesonen (2013, 7) toteaa, että rahaa olisi hyvä olla säästössä vähintään muutaman kuukauden nettopalkan verran, jotta kohdatessaan yllättävän menoerän ei talous suistuisi raiteiltaan ja joutuisi turvautumaan erilaisiin apukeinoihin, kuten pikavippeihin.

Kaikilla nuorilla raha-asioiden hoito ei ole hallinnassa. Tällöin nuori saattaa joutua ottamaan pikavippejä sekä erilaisia osamaksuja hoitaakseen talouttaan. Pesonen (2013, 9) varoittaa, että nämä toimet voivat olla erittäin kohtalokkaita, sillä mikäli nuori ei selviä osamaksuista sekä pikavipeistään voi seurauksena olla luottotietojen menetys. Ilman luottotietoja elämä on hyvin hankalaa: vuokra-asuntoa voi olla hyvin vaikea löytää, puhumattakaan asuntolainan hakemisesta.

Pesonen (2013, 9–10) huomauttaa, että sijoittamisen ja säästämisen raja on arkikielessä vaikeaa määrittää. Voikin sanoa, että tavoitteellisesti, pitkän aikaa rahaa säästöön laittava on sijoittaja. Säästämisellä tarkoitetaan rahan laittamista sivuun tietyin väliajoin esimerkiksi pankkitilille. Sijoittamisen ero säästämiseen on se, että sijoitustuotteiden avulla on tarkoitus tehdä voittoa.

Tämän opinnäytetyön tarkoitus on tutkia nuorten aikuisten (18–29 v) säästämistä sekä sijoittamista. Opinnäytetyön tarkoitus on ottaa selvää nuorten aikuisten säästämisen sekä sijoittamisen tottumuksista. Tutkimuksessa otetaan laajasti selvää nuorten aikuisten taloustilanteista sekä yleisistä tottumuksista raha-asioissa.

Tämän opinnäytetyön toimeksiantajana toimii Tampereen Seudun Osuuspankki. Opinnäytetyön tarkoituksena on löytää nuorten aikuisten (18–29 v) säästämisen sekä sijoittamisen tottumuksista uusia näkökulmia sekä toimintatapoja, joita Tampereen Seudun Osuuspankki voi hyödyntää toiminnassaan.

Tutkimus toteutetaan kvantitatiivisena eli määrällisenä kyselytutkimuksena. Kvantitatiivinen tutkimusmenetelmä valikoitui tämän opinnäytetyön tutkimustavaksi, sillä raha-asiat ja niistä puhuminen ovat hyvin henkilökohtaisia aiheita, joten

tutkimus on helpompi suorittaa määrällisenä tutkimuksena laadullisen tutkimustavan sijasta.

Tämä opinnäytetyö koostuu teoreettisesta osuudesta sekä tutkimusosuudesta. Teoreettinen osuus käy läpi suomalaisten säästämisen sekä sijoittamisen tottumukset, kuten myös säästämisen käsitteenä sekä sijoittamisen käsitteenä. Tutkimusosuudessa käydään läpi tutkimuksen tekotapa, tutkimuksen tulokset sekä johtopäätökset tutkimuksen tuloksista.

2 SUOMALAISTEN SÄÄSTÄMIS- JA SIOJTTAMISTOTTUMUKSET

2.1 Taloudellinen tilanne vuonna 2019 ja talouden näkymät

Suomen talouskehitys on hidastunut, mutta kehitys on jatkunut siitä huolimatta hyvänä. Työmarkkinoilla työpaikkojen lisääntyminen on jatkunut ja inflaatio ei ole noussut huomattavasti. (Talouskasvu jatkunut vuoden lopulla 2019.)

Vuoden 2019 ennuste povaa, että talouskasvu tulee olemaan 1,9%. Suomessa on takana talouskasvua kohta kolme vuotta. Suomen viimeaikaisen talouskasvun kaksi keskeisintä syytä ovat kotimaisten palveluiden sekä tuotteiden viennin parantuminen. Taloustilanteen parantuessa työttömyys on vähentynyt ja uusia työpaikkoja syntyy vauhdilla. Työllisyyden parantuessa sekä korkojen ollessa alhaalla on suomalaisten kotitalouksien kulutus jatkanut kasvuaan. (Talouskasvu jatkunut vuoden lopulla 2019.)

Työmarkkinoiden tilanteen jatkuvalla parantumisella on positiivinen vaikutus Suomen talouteen. Työssäkävien määrä kasvoi 2018 vuoden tammi-marraskuuta tarkasteltaessa 2,6% verrattuna vuoden 2017 ajankohtaan ja lukuihin. Positiivista on, että pitkäaikaistyöttömien määrä on vähentynyt, vaikkakin heitä oli marraskuussa yli 66 000 henkeä. (Talouskasvu jatkunut vuoden lopulla 2019.)

Teollisuustuotannossa kasvu jatkuu, vaikkakin kasvu on maltillisempaa kuin vuosina 2016–2017. Toinen talouden tärkeä mittari, rakentaminen näyttää kääntyvän laskuun vuoden 2019 aikana. Tämä selviää myönnettyjen lupakuutioiden määrästä, joka on ollut vuoden 2018 lopussa laskussa. Vuoden 2017 lopussa rakennuslupia myönnettiin kolmannes enemmän, kuin 2018 vastaavana aikana. (Talouskasvu jatkunut vuoden lopulla 2019.)

Kuviosta 1 ilmenee Suomen taloudelle kehitykselle merkittäviä tunnuslukuja sekä niiden kehittyminen (Talouskasvu jatkunut vuoden lopulla 2019):

Suomen talouden tunnuslukuja

INFLAATIO	TYÖTTÖMYYSASTE	BKT
1,3 % (12/2018)	7,1 % (11/2018, trendi)	2,4 % (Q3/2018 vuoden takaa)
TEOLLISUUS- TUOTANTO	KULUTTAJIEN LUOTTAMUS	ASUNTOJEN HINNAT
1,6 % (11/2018 vuoden takaa)	16,1 % (12/2018)	1,0 % (11/2018 vuoden takaa)

Lähteet: Tilastokeskus, Tuill ja Suomen Pankki.

Kuvio 1. Suomen talouden tunnuslukuja (Talouskasvu jatkunut vuoden lopulla 2019).

2.2 Suomalaisen säästäjänä ja sijoittajina

Suomalaisia kiinnostaa säästäminen. 62 prosenttia suomalaisista omaa varallisuutta, joka on joko säästettynä tai sijoitettuna. (Finanssiala 2017.)

Suomalaiset ovat varovaisia sijoittajia. Suomalaisen keskuudessa pankkitilille säästäminen on suosituinta, vaikkakin pankkitileille maksettavat korot ovat tällä hetkellä hyvin alhaisia. 40 prosenttia suomalaisista harrastaa tilisäästämistä säästömuotoiselle pankkitilille. Käyttötillille ja varojaan säästävien osuus on niin ikään suuri, prosenttiluvun ollessa 38. Tilisäästämistä harrastavat kaiken ikäiset, mutta yli 65-vuotiaat ovat aktiivisimpia pankkitileille säästäjiä. (Finanssiala 2017.)

Suomalaisista 28 prosenttia sijoittaa varallisuuttaan erilaisiin sijoitusrahastoihin. Suoriin pörssiosakkeisiin varojaan sijoittavia on 19 prosenttia. Rahastosäästämistä suosivat kaikenikäiset, mutta on positiivista huomata, että 18–34-vuotiaat nuoret ovat aktivoituneet entisestään. Suorat pörssiosakkeet ovat myös kasvattaneet suosiotaan nuorten aikuisten 18–24-vuotiaiden keskuudessa viime vuosina. (Finanssiala 2017.)

Suomalaiset suosivat tilille säästämistä. On täten loogista, että turvallisuus on suomalaisten keskuudessa tärkein kriteeri valittaessa säästämiskohdetta tai sijoituskohdetta varallisuudelle. (Finanssiala 2017.)

Sukupuolten välisiä eroja tarkasteltaessa käy ilmi, että miehet ovat naisia kiinnostuneempia sijoittamaan varojansa sijoitusrahastoihin- tai pörssiosakkeisiin. Tarkasteltaessa kiinnostusta tilisäästämiseen ei sukupuolten välillä ole eroja: tilisäästäminen kiinnostaa sekä miehiä, että naisia yhtä paljon. (Finanssiala 2017.)

Kuvio 2 kertoo, missä kohteissa suomalaisten säästöt sekä sijoitukset ovat. Kuviossa on vertailtu eri kohteinen suosion kehitystä, sillä kuviossa on esitettyä tilastoja aiemmilta vuosilta. (Finanssiala 2017.)

Kuvio 2. Suomalaisten sijoituskohteet (Finanssiala 2017).

Nuoret aikuiset sijoittavat muuta väestöä enemmän sijoituskohteisiin, joissa on esillä vastuullisuus, eettisyys, ekologisuus sekä ympäristöarvot. Säästämisen kohteissa nuorilla aikuisilla korostuvat oma asunto sekä lomamatkat. (Säästöpankki 2018.)

Tutkittaessa esteitä nuorten säästämislle nousee esiin liian pienet tulot. Rahat menevät yksinkertaisesti joillakin nuorilla aikuisilla pelkästään elämisen kuluihin. (Talouselämä 3.11.2015.)

3 SÄÄSTÄMINEN

Säästämisen määritelmä on yksinkertainen. Silloin on säästäjä, kun tuloja on enemmän kuin menoja. (Hämäläinen 2015, 15.)

Kaikkien suomalaisten tulisi olla säästäjiä, edes jollakin tasolla. Kun rahaa on säästössä ei tarvitse elää tiukoilla eivätkä mahdolliset yllättävät menot aja taloutta konkurssiin. Säästössä olevan summan ei tarvitse olla valtavan iso, jos talous on muuten budjetoitu järkevästi tulojen ja menojen suhteen. (Pesonen 2013, 7.)

OP ohjeistaa asiakkaitaan toimimaan niin, että yllättävän tilanteen kohdatessa olisi säästössä vähintään kolmen kuukauden nettopalkkaa vastaava summa (OP-media 2017). Vuoden 2008 finanssikriisi toi mukanaan alhaisen korkotason, minkä takia kotitaloudet alkoivat kuluttaa enemmän säästämisen sijaan. Kotitalouksien kulutus on kasvanut, mutta käytettävissä olevat tulot eivät niinkään. Kotitaloudet ovat velkaantuneet asuntolainoista sekä taloyhtiölainoista kuten myös kulutusluotoista. Yllättäviä menoja varten olisikin täten hyvä olla puskurirahasto. (Kotitaloudet säästävät historiallisen vähän 2017.)

3.1 Säästäminen käyttötilille

Käyttötilin päätarkoitus ei ole toimia varojen pitkäaikaisena säilytyspaikkana. Käyttötili on tarkoitettu arjen päivittäisten raha-asioiden hoitoon, ei säästämiseen. Säästää käyttötilille ei kannata siksi, että rahalle saatava tuotto on mitätön verrattuna muihin mahdollisiin säästö- ja sijoituskohteisiin, joita on tarjolla. Käyttötiliä kannattaakin täten käyttää arkisten raha-asioiden hoitoon eikä pidempiaikaiseen säästämiseen. (Tuhkanen 2006, 91.)

Pankkitilille säästäminen on kuitenkin säästämisen muodoista tutuin ja turvallisin. Pankkitilille säästäminen on riskitöntä, mutta pankkitilillä raha ei myöskään pääse tuottamaan ja inflaatio syö talletuksen varoja. (S-Pankki [Viitattu 20.1.2019].) Säästämisessä tärkein asia on sen aloittaminen. Säästää voi perinteiselle käyttötilille, mutta säästämistä varten on olemassa myös tilejä, jotka maksavat

käyttötilejä parempaa korkoa. OP tarjoaa omistaja–asiakkailleen käyttötillille 0,10%:n talletuskoron. (Tilit [Viitattu 22.1.2019].)

3.2 Säästäminen säästötillille

Suomalaiset pankit tarjoavat asiakkailleen pankkitilejä säästämistä varten. Tilit ovat tarkoitettu talletustileiksi, joille säästetään varoja. Säästökohteena voi olla jokin suuri hankinta tai säästää voi tulevia yllättäviä menoja varten. Säästöön tarkoitettut tilit eivät sovellu arjen päivittäisten raha-asioiden hoitoon, sillä säästömuotoisiin tileihin sisältyy erilaisia ehtoja. Ehtoja voivat olla rajattu maksuttomien nostojen määrä vuodessa tai erilaiset nostopalkkiot säästötilliltä. (Tuhkanen 2006, 93.)

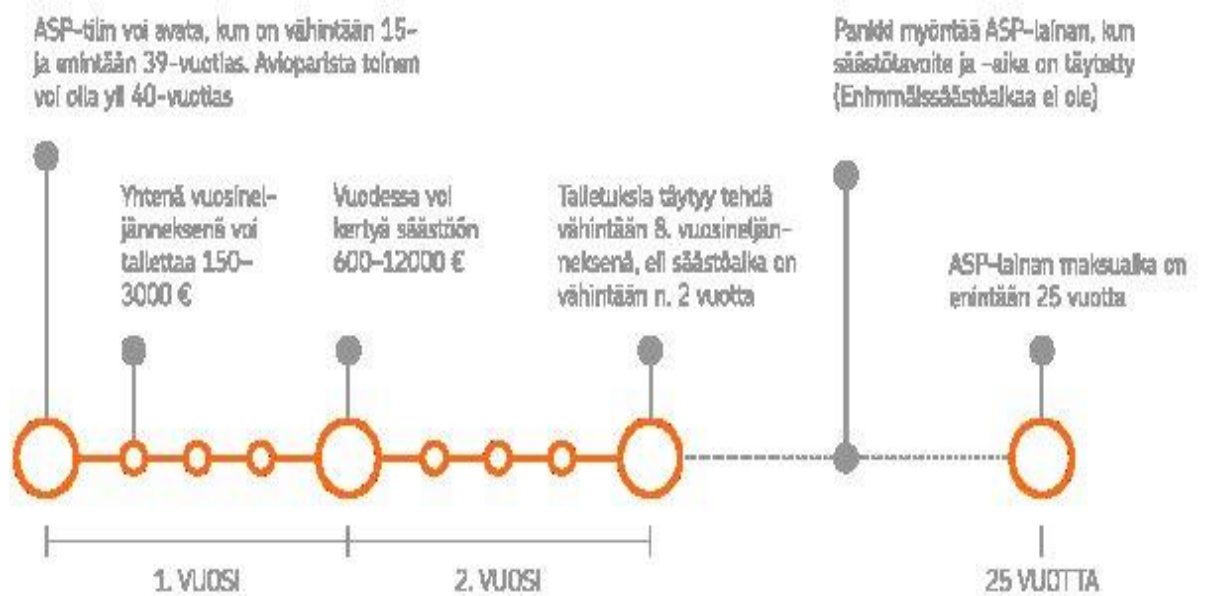
OP tarjoaa asiakkailleen tällä hetkellä säästämiseen kasvutuottotiliä, määräaikaista tuottotiliä sekä ASP-tiliä. ASP-tilistä kerrotaan tässä opinnäytetyössä seuraavassa kappaleessa lisää. OP:n kasvutuottotillille tarjotaan tällä hetkellä 0,15%:n korkoa. Maksuttomia nostoja kasvutuottotillillä on neljä kertaa vuodessa. Määräaikainen talletustili on säästömuotoinen tili ja säästösopimus sitä koskien on tehtävä 1–36 kk:n ajaksi. Korko on sama koko talletuksen ajan ja se määräytyy tilisopimusta tehtäessä. Tilliltä ei ole mahdollista tehdä nostoja sovitun säästämisajan ollessa kesken. Talletusajan loputtua varat saa korkoineen käyttöönsä. Määräaikainen talletustili on turvallinen tapa säästää varoja ilman riskiä. (Tilit [Viitattu 22.1.2019].)

3.3 Asuntosäästöpalkkiotili

Asuntosäästöpalkkiotili eli ASP-tili on tehty helpottamaan nuorten aikuisten ensiasunnon hankintaa Suomessa. ASP-tilin voi avata, mikäli on 18–39-vuotias. ASP-tilin voi avata jo 15-vuotiaana, mikäli nuorella on omalla työllään ansaittuja varoja. ASP-säästäjäksi ryhtyvä ei ole saanut omistaa aikaisemmin omaa asuntoa. (L 30.12.1992/1634.)

ASP-tili on helppo tapa ryhtyä kerryttämään varallisuutta nuorena. ASP-tilin voi avata kuka vain ehdot täyttävä henkilö. Säästää ei tarvitse aina samaa summaa tai suuriakaan summia, joten säästämisen aikataulun voi suhteuttaa oman

elämäntilanteen mukaan, mikä tekee ASP-säästämisestä helppoa ja vaivatonta. 10% säästön saavutettuaan pankki lainaa loput 90% ASP-lainana muiden lainaehtojen täytyessä. Vähimmäissäästöaika on kahdeksan kalenterivuosineljännestä eli noin kaksi vuotta. Yhden vuosineljänneksen aikana voi säästää ASP-tilille 150€–3000€. Täten vuodessa säästöjä voi kerryttää 600 euron ja 12 000 euron väliltä. ASP-tili kuuluu talletussuojan piiriin ja sille maksetaan 1% talletuskoron lisäksi 4% lisäkorkoa säästämisen aloitusvuodelta sekä seuraavilta viideltä vuosilta. Kuviossa on esitetty ASP-tilin toimintamalli ja avattu, kuinka ASP-tilille säästäminen toimii. (ASP-tili [Viitattu 22.1.2019].)

Kuvio 3. ASP-säästäminen (ASP-tili [Viitattu 22.1.2019]).

4 SIJOITTAMINEN

Rahan säästäminen ei ole automaattisesti rahan sijoittamista, sillä rahan pitäminen pankkitilillä tai lompakossa ei ole sijoittamista. Kaikki rahaa säästävät eivät siis ole automaattisesti sijoittajia, mutta suurin osa sijoittajista on säästänyt itselleen ensin sijoitettavan alkupääoman. (Hämäläinen 2015, 15.)

Säästäjästä muuttuu sijoittajaksi, kun säästäjä alkaa hakea kerrytetyille pääomalle tuottoa. Säästöpossussa raha ei tuota mitään, mutta sijoittamalla säästetyn pääoman voi se ajan myötä kasvaa merkittävästi. Toki sijoittamiseen liittyy aina riski, mitä säästämiseen ei liity, sillä säästöpossusta raha ei katoa mihinkään, mutta osakemarkkinoilla sijoituksen arvo voi pahimmassa mahdollisessa tapauksessa valahtaa nolaksi. (Möttölä 2008, 9–10.)

Sijoittamista on sijoituskohteiden osto, hallussapito ja niiden myynti. Sijoittamisen tarkoitus on tehdä voittoa ja kasvattaa täten sijoitettua alkupääomaa. Pesonen (2013, 10) toteaa, että on tärkeää määritellä millaista riskiä sijoittaja kestää, sillä suuriin tuotto-odotuksiin liittyy usein suuret riskit. Riskit tiedostamalla sijoittaja onnistuu valitsemaan itselleen sopivat sijoituskohteet. Korkeaa tuottoa hakevan sijoittajan tulee sijoittaa korkean riskin osakesijoituksiin. (Tuhkanen 2004, 27.)

Sijoittaminen suositellaan aloitettavaksi nuorena, sillä sanotaan, että aika on sijoittajan paras ystävä. Sijoitettavan ajan ollessa pitkä sijoittaja ei ole niin altis markkinoiden heilahteluille kuin se olisi sijoitusajan ollessa lyhyt. Kun sijoitettava aika on pitkä, saavuttaa sijoittaja merkittäviä tuottoja ajan saatossa, vaikka sijoituksen vuosittainen kasvu olisikin vain muutamien prosenttien luokkaa. Sijoitusajan ollessa pitkä, pääsee sijoittaja nauttimaan korkoa korolle-ilmiöstä. Korkoa korolle-ilmiö on yksinkertainen: alkuperäinen sijoitettu pääoma kasvaa korkoa vuosittain, joten voidaan laskea korkoa alkuperäiselle pääomalle sekä vuosien myötä kertyneille koroille, joka lisätään aina alkupääomaan. 150 euroa kuukaudessa säästöön laitettava pääoma kasvaa merkittävästi kymmenen vuoden aikana, mikäli tuotto-odotus on viisi prosenttia. Kymmenessä vuodessa kuukausittain säästetty 150 euroa on pääomana 18 000 euroa ja tämän pääoman päälle lisätään tuotto, joka esimerkilaskelman mukaan olisi 5 249 euroa. Huomataan, että kymmenen vuoden ajan 150 euroa kuukaudessa säästöön

laittamalla voi kertyä korko korolle -ilmiön myötä merkittävä tuotto. Yhteensä kymmenessä vuodessa säästöön olisi kertynyt esimerkkilaskelman mukaan 23 249 euroa. (Pesonen 2013, 19–20.)

Moni suomalainen on sijoittaja, vaikka ei omistakaan osakkeita eikä rahastoja, puhumattakaan sijoitusasunnosta tai muista sijoituskohteista. Kaikki eivät tule ajatelleeksi, että omistusasunnon ostaminen on sijoitus, jota maksaa kuukausittain itselleen, mikäli asunnon ostamiseen otetaan pankista asuntolaina. Asunto onkin monelle suomalaiselle se elämän tärkein sijoitus. Sijoituskohteita on monenlaisia, eivätkä osakkeet ja rahastot ole ainoita sijoitusvaihtoehtoja. (Pesonen 2013, 9.)

4.1 Sijoituskohteen valinta

Markkinat ovat täynnä sijoituskohteita. Itselle sopivan sijoituskohteen valinnassa kannattaa olla tarkkana, sillä väärin valitut sijoituskohteet voivat kostautua sijoittajalle. Sijoituskohdetta valittaessa kannattaa aluksi pohtia, mitä itse haluaa sijoituskohteeltaan ja mikä on sijoittajan itsensä oma tilanne, kuten kuinka pitkäksi ajaksi on sijoittamassa varojansa sekä millaista riskiä on valmis ottamaan. (Sijoittajan korko-opas 2018.)

Sijoitussuunnitelman tekeminen kannattaa. Sijoittajat voidaan jakaa kolmeen kategoriaan: varovaiset, maltilliset sekä tuottohakuiset sijoittajat. Varovainen sijoittaja ei halua, että sijoitettu pääoma menettää arvoaan. Varovainen sijoittaja ymmärtää, että riskin ollessa matala on myös tuottokin pientä. Varovaiselle sijoittajalle hyviä sijoituskohteita ovat matalan riskin korkosijoitukset. Maltillinen sijoittaja sietää hieman riskiä, mutta ei halua menettää kokonaan sijoitettua pääomaa missään tilanteessa. Maltillinen sijoittaja voi omistaa sekä osakesijoituksia, että korkosijoituksia. Tuottohakuinen sijoittaja tavoittelee sijoittamien varojensa arvon nopeaa nousua. Tuottohakuinen sijoittaja ymmärtää siihen kohdistuvat suuret riskit, kuten sijoitetun pääoman mahdollisen menettämisen. Tuottohakuiselle sijoittajalle sopivia sijoituskohteita ovat suorat pörssiosakkeet. (Pesonen 2013, 40–41.)

Sijoituskohdetta valittaessa tulee erityisesti kiinnittää huomiota sijoitusajan pituuteen. Sijoituskohteet ovat erilaisia ja täten kaikki sijoituskohteet eivät sovellu esimerkiksi lyhyen aikavälin sijoituskohteiksi. Sijoitusajan ollessa pitkä on usein tuotto-odotuskin parempi, mutta jotkut pitkäaikaiseen sijoittamiseen tarkoitetut rahastot voivat periä suuria palkkioita siitä, mikäli sijoituksia joutuu nostamaan pois rahastosta nopealla aikataululla. On tärkeää tiedostaa millä ajanjaksolla sijoittamiaan rahoja mahdollisesti tarvitsee lunastaa itselleen takaisin pankkitilille ja täten valita itselleen sopiva sijoituskohde. (Sijoittajan korko-opas 2018.)

Sijoittaja voi hallita sijoituksiinsa kohdistuvia riskejä hajauttamalla sijoituksiaan eri sijoituskohteisiin maantieteellisesti sekä eri toimialoille. Sijoituksia hajauttamalla sijoitussalkun riski pienenee. Yksittäiselle osakkeelle voi käydä kuinka vain, joten on hyvä hajauttaa varansa eri yhtiöiden osakkeisiin sekä halutessaan pienentää suorien osakkeiden tuomaa riskiä sijoittamalla myös korkomarkkinoille. (Pesonen 2013, 31–34, 43–44.)

4.2 Sijoittaminen osakkeisiin

Osakkeen omistajat omistavat yrityksen. Yksi osake on osa yritystä. Julkisen osakeyhtiön osakkeilla käydään kauppaa pörssissä. Osakkeenomistajana sijoittaja omistaa osan yritystä. Osakkeenomistajilla on oikeus ottaa osaa yhtiökokoukseen, jossa on paikalla yrityksen ylintä johtoa. Osakkeenomistajan ei ole missään nimessä pakko osallistua yhtiökokoukseen, mutta osakkeenomistajalla on halutessaan mahdollisuus siihen. (Pesonen 2013, 88–89.) Jos yrityksellä, jonka osakkeita sijoittaja omistaa menee hyvin, sijoittaja luonnollisesti hyötyy siitä. Yrityksen osake kallistuu eli sen arvo nousee. (Tuhkanen & Anderson 2004, 119.) Osakkeen omistajat saavat kurssinousun lisäksi osansa yrityksen mahdollisesta liikevoitosta osinkojen muodossa, joita yritys maksaa osakkeenomistajille, mikäli yhtiökokous näin päättää (Pesonen 2013, 88).

Osakkeet ovat hyvin suosittu sijoittamisen muoto sijoittajien keskuudessa, sillä osakkeilla on historiallisesti mitattuna hyvä tuotto verrattuna muihin sijoituskohteisiin. Sijoittajat ovat saaneet vastinetta ottamalleen riskille. (Pesonen 2013, 90.)

Osakkeilla on hyvät tuotto-odotukset, mutta osakkeisiin liittyy myös riskinsä. Osakemarkkinoita on mahdotonta ennustaa. Tämä tarkoittaa, että kurssilaskua, jolloin osakkeiden hinnat romahtavat on mahdotonta ennustaa etukäteen. (Tuhkanen & Anderson 2004, 125.) Markkinariskillä tarkoitetaan yleisen markkinatilanteen vaikutusta osakkeen hintaan (Tuhkanen 2013, 91). On olemassa esimerkkejä menneiltä vuosilta, jolloin kaikkien osakkeiden kurssit ovat laskeneet muiden mukana, riippumatta siitä minkä yrityksen osakkeesta on kyse. Vuoden 2012 Kreikan eurokriisi on yksi esimerkki markkinariskistä. Sijoittajat pelkäsivät tuolloin mahdollista euron hajoamista ja sen vaikutusta Euroopan talouteen. Tähän osakemarkkinat reagoivat sillä hetkellä paniikkimyyneillä, joita seurasi kurssilasku. Tällöin kaikkien osakkeiden hinnoista sulii arvoa. Yritysriskillä tarkoitetaan yhteen osakkeeseen, eli yhteen yritykseen kohdistuvaa riskiä (Tuhkanen, 91). Suurin yritysriski on konkurssi, joka tarkoittaa sijoituksen romahtamista arvottomaksi. Tuhkanen suosittelee, että ennen sijoituspäätöstä sijoittaja tutustuu sijoitettavaan yritykseen ja tutkii yrityksen tunnuslukuja riskien vähentämiseksi.

Pesonen (2013, 106–107) korostaa, että osakkeisiin sijoittavalla sijoittajalla on hyvä olla jokin strategia, jonka mukaan sijoittaa. Joku sijoittaja suosii pörssin arvoyhtiöitä, vakaita osingonmaksajia eikä niinkään tavoittele kurssinousua. Joku toinen sijoittaja taas haluaa sijoittaa varojansa kasvuyhtiöihin. Kasvuyhtiöksi kutsutaan yritystä, jonka liikevaihdon odotetaan kasvavan roimasti lähivuosien aikana. Täten odotetaan kasvavan myös yrityksen liikevoiton sekä ulosmaksettavan osingon.

Osakkeita ostetaan pörssistä. Osakkeita voi ostaa Helsingin pörssin lisäksi lukuisista ulkomaiden pörsseistä. 2000-luvulla digitalisaation aikakaudella osakkeiden ostaminen ja säilyttäminen ovat hyvinkin vaivatonta ja edullista. Kaupankäyntiin tarvitsee perustaa tili johonkin pankkiin, jonka kautta saa ostettua osakkeita. Osakkeita säilytetään arvo-osuustilillä. Pankit laskuttavat sijoittajia arvo-osuustilin olemassaolosta, osakekaupoista sekä osakkeiden säilytyksestä. (Pesonen 2013, 104–105.)

4.3 Sijoittaminen rahastoihin

Rahastoihin sijoittaminen on helppoa ja rahastot tarjoavatkin piensijoittajalle mahdollisuuden sijoittaa ammattilaisen valitsemiin sijoituskohteisiin ilman omaa perehtymistä sijoituskohteisiin (Pesonen 2013, 116). Rahastot ovat aloittelijalle helppo sijoituskohde. Rahastoja on monenlaisia, on olemassa riskipitoisia rahastoja sekä matalan riskin rahastoja. (Möttölä 2008, 16.) Tärkeää Möttölän mukaan on valita itselleen omaan elämäntilanteeseen sopiva rahasto. Sijoitusrahasto sijoittaa varojaan erilaisiin kohteisiin riippuen rahastosta. Tyypillisiä sijoituskohteita rahastoille ovat osakkeet sekä joukkovelkakirjat. (Sijoitusrahasto-opas 2019, 4.) Rahastoja voi hankkia monella tavalla. Oman pankin rahastoja pystyy hankkimaan oman pankin verkkosivuilta verkkopankkitunnuksilla. Rahastojen merkitseminen onnistuu myös käymällä pankissa tai rahastoyhtiössä paikan päällä ja tekemässä merkkaustoimeksiannon haluamalleen rahastolle. (Möttölä 2008, 20.)

Sijoitusrahasto kerää varoja sijoittajilta. Sijoitusrahasto sijoittaa sijoittajiltaan kerätyt varat eri sijoituskohteisiin. Kunkin sijoitusrahaston sijoituskohteet käyvät ilmi sijoitusrahaston avaintietoesitteestä. Sijoitusrahastoja hallinnoi rahastoyhtiöt. (Sijoitusrahasto-opas 2019, 4–7.) Rahasto jakautuu rahasto-osuuksiin. Kaikki rahasto-osuudet ovat keskenään yhtä suuria. Täten kaikilla, jotka omistavat rahastoa on samat oikeudet rahaston tuottoihin, mutta rahasto-osuuksien määrä voi vaihdella. Joku sijoittaja saattaa omistaa 100 kappaletta rahaston osuuksia, kun taas joku toinen sijoittaja saattaa omistaa vain 5 rahaston osuutta. (Pesonen 2013, 116.)

Osakemarkkinat maailmassa ovat pullollaan erilaisia rahastoja. Rahastot sijoittavat eri puolelle maailmaa sekä eri toimialoille. (Möttölä 2008, 33.) Rahastot voidaan jakaa kolmeen luokkaan. Ne ovat korkorahastot, yhdistelmärahastot sekä osakerahastot. (Myllyoja & Kullas 2010, 147.) Korkorahastot jaetaan vielä lyhyen koron sekä pitkän koron rahastoihin riippuen rahastosta. Näiden lisäksi markkinoilla on tarjolla myös erikoissijoitusrahastoja sekä rahasto-osuusrahastoja. (Tuhkanen 2006, 192.)

Korkorahastoja on olemassa kahdenlaisia. On olemassa lyhyen koron rahastoja sekä keskipitkän ja pitkän koron rahastoja (Tuhkanen 2006, 192). Lyhyen koron

rahastot sijoittavat tyypillisesti alle vuoden mittaisiin velkakirjoihin. Keskipitkän sekä pitkän koron rahastoissa laina-aika on yli vuoden mittainen. Korkorahastoja jaotellaan ajan lisäksi myös velallisen mukaan.

Lyhyen koron rahastot sopivat lyhytaikaiseen säästämiseen. Lyhyen koron rahastot ovat verrattavissa pankkitalletukseen: tuotto on pientä ja rahat saa tarvittaessa pois rahastoista nopeasti. Lyhyen koron rahastoissa rahojen pitämiseksi saa aina tuottoa, jota pankkitililtä rahoilleen ei saa, joten lyhyen koron rahastot ovat pankkitiliä parempi sijoituskohte. Lyhyen koron rahastojen tuotot eivät päästä huimaa, mutta lyhyen koron rahastoissa rahat ovat turvassa inflaatiolta. Lyhyen koron rahastoissa ei yleensä ole merkintä- tai lunastuspalkkioita. Tämä tarkoittaa, että rahastojen merkitseminen ja lunastaminen ovat vaivatonta ja edullista. Ylimääräisen rahan voi tänään sijoittaa lyhyen koron rahastoon ja ottaa rahat sieltä pois kahden viikon päästä, jos niin haluaa tehdä. Lyhyen koron rahastojen sijoituskohteina ovat pankit sekä yritykset. Velalliset maksavat lainasta korkoa, joista muodostuu rahastojen tuotto. Laina-ajat ovat alle vuoden mittaisia, joten rahastojen riskit ovat hyvin pieniä. Pienestä riskistä johtuen tuottokin on pientä. (Möttölä 2008, 35.)

Pitkän koron rahastoja ovat rahastot, jotka lainaavat rahaa 1–10 vuoden aikavälille (Möttölä 2008, 36). Tyypillisiä velallisia ovat valtiot, kunnat ja yritykset. Laina-ajan ollessa pidempi kuin lyhyen koron rahastoissa on riskikin suurempi. Suuremman riskin vuoksi pitkän koron rahastoihin sijoitettaessa rahoille saa parempaa tuottoa kuin lyhyen koron rahastoihin sijoitettaessa. Möttölä (s. 36) muistuttaa, että pidemmän laina-ajan rahastoissa tuotto voi heitellä suuresti. Jonakin vuonna tuotto voi olla kymmenen prosenttia, jonakin vuonna tuotto saattaa olla negatiivinen. Tämän takia pitkän koron rahastoihin ei ole kannattavaa sijoittaa lyhyeksi ajaksi. Pitkän koron rahastot ovat tarkoitettu pitkäaikaisille sijoituksille.

Pitkän koron rahastoja on olemassa erilaisia. On olemassa obligaatorahastoja. Obligaatorahastot lainaavat varoja vain valtioille. (Möttölä 2008, 37.) Rahan lainaaminen valtioille on luonnollisesti suhteellisen riskitöntä. Mikäli sijoittaja haluaa sijoittaa pitkän koron rahastoihin, mutta ottaa enemmän riskiä, voi sijoittaja sijoittaa varojansa yrityskorkorahastoihin. Nämä rahastot lainaavat nimensä mukaisesti varoja yrityksille. Yritykset maksavat lainoista korkeampaa korkoa kuin valtiot, sillä yritysten riski velallisena on toisenlainen kuin valtioiden. Täten yrityskorkorahasto

tuottaa paremmin kuin obligaatorahasto, mutta on hyvä muistaa, että riskitkin ovat korkeammat ja tuotto saattaa heitellä hyvin paljon vuosien saatossa. (Möttölä 2008, 37.)

Obligaatorahastojen sekä perinteisten suuryrityksille lainaavien yrityskorkorahastojen lisäksi on olemassa korkorahastoja, jotka lainaavat rahaa pienemmille yrityksille, jotka omaavat huonomman luottoluokituksen. Täten näiden yritysten on maksettava lainastaan huomattavasti korkeampaa korkoa. Tämänkaltaisille yrityksille lainaavia rahastoja kutsutaan riskikorkorahastoiksi. Tuotto voi olla jopa kymmenen prosenttia vuodessa, mutta vaarana on se, että tuotto kääntyy reippaasti pakkaselle, mikäli yritysten maksukyky heikkenee. Riskikorkorahastojen lisäksi on olemassa kehittyvien maiden korkorahastoja. Nämä rahastot sijoittavat varansa kehittyvien maiden lainoihin, kuten Brasiliaan tai Argentiinaan. Nämä valtiot joutuvat maksamaan lainoistaan enemmän, kuin Euroopan valtiot, joten taloustilanteen kohotessa kehittyvillä markkinoilla voi päästä hyviinkin tuottoihin kehittyvien maiden rahastojen avulla. (Möttölä 2008, 39.)

Osakerahasto sijoittaa varansa osakkeisiin. Rahastonhoitaja voi valita rahaston salkkuun osakkeita maantieteellisen sijainnin mukaan, yrityksen toimialan ja yrityksen koon mukaan. Osakerahastoja on olemassa eri riskipitoisuuksilla. (Pesonen 2013, 143–144.) Osakerahasto voi sijoittaa pelkästään kasvaviin yhtiöihin. Toinen osakerahasto taas voi sijoittaa pelkästään arvoyhtiöihin. Arvoyhtiöiden kurssit eivät ole yhtä herkkiä kurssimuutoksille, kuin kasvuyhtiöiden kurssit. Osakerahastoihin sijoitettaessa on muistettava samat riskit kuin suoriin osakkeisiin sijoitettaessa. Historiaa tutkiessa on helppo todeta, että osakerahastot ovat vuosien saatossa tuottaneet hyvin, mutta ikinä ei voi tietää milloin alkaa pitkä jakso jolloin osakerahastot eivät tuotakaan. Osakerahastoihin ei täten kannata sijoittaa varoja lyhyelle aikavälille. (Möttölä 2008, 46–47.)

Yhdistelmärahastoissa rahaston varat ovat sijoitettu sekä osakkeisiin, että korkopapereihin. Yhdistelmärahastojen tavoitteena on yhdistää osakemarkkinoiden hyvä tuotto kompensoituna korkosijoitusten vakaudella. Yhdistelmärahaston salkunhoitaja voi tehdä rahastossa sijoituspäätöksiä markkinatilanteen mukaan. Osakemarkkinoiden kääntyessä nousuun voi salkunhoitaja siirtää painoarvoa enemmän osakkeisiin. Vastaavasti osakemarkkinoiden kääntyessä laskuun voi

salkunhoitaja kääntää rahaston painoarvoa enemmän korkomarkkinoille. Yhdistelmärahastoja on olemassa erilaisia. Matalamman riskin yhdistelmärahastoissa varat ovat sijoitettu enimmäkseen korkomarkkinoille. Varojen sijoituspainon ollessa enemmän korkosijoituksissa kuin osakesijoituksissa on rahaston riski kurssiheilahteluille matalampi, kuin vastaavasti rohkeissa yhdistelmärahastoissa, joissa varat ovat sijoitettu enimmäkseen osakemarkkinoille. Yhdistelmärahasto, joka sijoittaa puolet varoistaan osakemarkkinoille ja puolet korkomarkkinoille toimii maltillisena yhdistelmärahastona. Se omaa riskin ja tuottopotentiaalin, mutta myös korkosijoitusten vakauden. (Möttölä 2008, 41–43.)

Markkinoilla on olemassa ETF-rahastoja, joiden ero muihin rahastoihin on se, että ETF-rahastojen avulla käydään kauppaa suoraan pörssissä. ETF-sanalyhenne tulee englannin kielen sanoista exchange traded funds. ETF-rahastot ovat useimmiten indeksirahastoja, mutta myös muitakin ETF-rahastoja on markkinoilla. (Sijoitusrahasto-opas 2019, 14.)

Nykypäivänä on saatavissa erikoissijoitusrahastoiksi nimettyjä rahastoja. Tämän kaltaisia rahastoja ovat esimerkiksi kiinteistöihin tai metsään sijoittavat rahastot. Metsärahastoissa tuotto kerätään metsän myynnillä, metsän hoitamisella sekä puun myymisellä. Kiinteistöihin sijoittavat rahastot sijoittavat nimensä mukaisesti varansa kiinteistöihin. Kiinteistörahastot tuovat sijoittajien ulottuville asuntosijoittamisen ilman siitä koituvaa vaivaa sekä riskiä. Rahaston kautta kiinteistöihin sijoitettaessa sijoitus on hajautettu ja mahdolliset remonttihuolet eivät vaivaa sijoittajan arkea. Rahastojen kautta kiinteistöihin sijoitettaessa ei tarvita suuria summia, vaan mukaan pääsee huomattavasti pienemmillä summilla verrattuna siihen, että ostaisi yhden sijoitusasunnon itselleen. (Pesonen 2013, 174.)

Sijoitusrahasto-oppaassa (2019, 17) todetaan, että rahastosijoituspäätöstä tehdessä kannattaa sijoitusrahasto valita tarkkaan ja tutustua sijoitettavaan rahastoon perinpohjaisesti. Valintaa tehdessä on hyvä tutustua osakerahaston avaintietoesitteeseen sekä rahaston sääntöihin. Eri sijoitusrahastot omaavat erilaiset kulut. Kulut vaihtelevat rahaston tyypin mukaan. Indeksirahaston hallinnointikulut ovat tyypillisesti pienemmät kuin aktiivisesti hoidetussa osakerahastossa. Rahastosta perittävät kulut ovat palkkio rahastoa hoitavalle taholle. Rahaston hallinnointikulut vähennetään rahaston tuotosta.

Osakerahastoissa hallinnointipalkkio on tyypillisesti 0,0%–3,3%:n välillä. Korkorahastoiden hallinnointipalkkiot asettuvat useimmiten 0,2–0,6%:n välille.

Hallinnointipalkkion lisäksi rahastot saattavat periä merkintäpalkkion sekä lunastuspalkkion. Merkintäpalkkio sekä lunastuspalkkio ovat normaalisti prosentin luokkaa, toki rahastosta riippuen. On myöskin olemassa rahastoja, jotka eivät peri lainkaan merkintäpalkkiota eikä lunastuspalkkiota. (Pesonen 2013, 130–131.)

Rahastosijoittaminen on Suomessa suosittua. Vuoden 2018 aikana Suomeen rekisteröidyistä eri rahastotyypeistä lunastettiin nettomäärällä mitattuna yhteensä 3,9 miljardin euron edestä varoja. Viime vuonna haastava markkinatilanne ajoi ihmisiä lunastamaan rahasto-osuuksiaan ja täten vuoden 2018 lopussa pääomaa Suomeen rekisteröidyissä rahastoissa oli 110,1 miljardia euroa. (Suomen sijoitustutkimus 2019.)

4.4 Asuntosijoittaminen

Asuntosijoittamiseen on olemassa eri vaihtoehtoja. Tunnetuin on ostaa oma sijoitusasunto, jota vuokraa eteenpäin. Tällöin asuntosijoittaja saa joka kuukausi sijoitusasunnostaan tasaista vuokratuottoa. Sijoitusasunnon ostamisessa kannattaa olla tarkkana, sillä luonnollisesti sijoitusasunnon tuottoihin pystyy omilla valinnoillaan vaikuttamaan. Mitä paremmalla paikalla sekä paremmassa kunnossa se on, sitä enemmän siitä saa sijoittaja vuokratuottoja. Asuntosijoittamisen riski on pieni, sillä pitkällä aikavälillä asuntojen hintojen kehitys on ollut positiivista sijoittajan kannalta. Sijoitusasuntoa ostettaessa kannattaa sijoittajan kiinnittää kuitenkin huomiota asunnossa siihen, onko asunnossa tehty isot remontit tai onko asuntoon lähiaikoina tulossa isoja remontteja, sillä isot remontit syövät sijoittajalta tuottoja isojen remonttien ollessa kalliita. Sijoitusasuntoa ostettaessa kannattaa kiinnittää huomioita asunnon hoitovastikkeeseen, sillä turhan korkea hoitovastike syö sijoituksen tuottoja. Sijoitusasunto kannattaa ostaa muuttovoittoiselta paikkakunnalta, sillä muuttovoittoisilla paikkakunnilla riittää vuokralaisia tulevaisuudessakin. (Haaveissa asuntosijoittaminen? [Viitattu 6.3.2019].)

Toinen vaihtoehto harjoittaa asuntosijoittamista on perinteisen sijoitusasunnon oston sijasta ostaa osuuksia asuntoihin sekä kiinteistöihin sijoittavista rahastoista. OP tarjoaa OP-vuokratuotto rahastoa helpoksi vaihtoehdoksi perinteiselle asuntosijoittamiselle. OP-vuokratuotto rahaston kautta asuntosijoittajaksi pääsee 5000 euron minimisijoituksella ilman asunnon ostamisesta ja vuokraamisesta hoituvaa vaivaa sekä riskiä. OP-vuokratuotto rahasto sijoittaa varansa asuntoihin sekä kiinteistöihin kasvukeskuksiin sekä muihin houkutteleviin alueisiin. (Vuokratuotto [Viitattu 6.3.2019].) OP:lla on rahastotarjonnassaan tarjolla toinenkin kiinteistöihin sijoittava rahasto, joka on nimeltään OP-Palvelukiinteistöt. Tämä rahasto sijoittaa varansa hoivakoteihin, sairaaloihin, palveluasuntoihin sekä päiväkoteihin Suomen kasvukeskuksissa. (OP Palvelukiinteistöt [Viitattu 6.3.2019].)

5 TUTKIMUSMENETELMÄT

Tutkimuksen pääongelma on: Sijoittavatko/säästävätkö nuoret aikuiset säännöllisesti tuloistaan?

Tutkimuksen alaongelmia ovat:

Mitkä sijoituskohteet sekä säästökohteet kiinnostavat nuoria aikuisia?

Mitä nuoret aikuiset tavoittelevat säästämisellä ja sijoittamisella?

Miten nuoret aikuiset suunnittelevat talousasioitansa?

Miksi nuoria aikuisia ei kiinnosta säästäminen ja/tai sijoittaminen?

5.1 Kvantitatiivinen tutkimusote

Tutkimuksessa käytettiin kvantitatiivista eli määrällistä tutkimusmenetelmää. Tutkimukseen valittiin määrällinen tutkimusote, sillä kvantitatiivisessa tutkimuksessa tiedon tarkastelu tapahtuu numeerisesti. (Vilka 2007,14.) Numeerinen vastausten analysointi toimii hyvin, kun vertaillaan nuorten aikuisten säästämisen sekä sijoittamisen tottumuksia. Numeerinen tarkastelu mahdollistaa tietyissä kysymyksissä keskiarvon sekä mediaanin laskemisen. Keskiarvon sekä mediaanin saaminen auttaa tutkimuksen analysoinnissa tiettyjä kysymyksiä koskien.

Tutkimuksessa tutkittiin 18–29-vuotiaiden raha-asioita tarkoilla sekä henkilökohtaisilla kysymyksillä, joten on luonnollista, että määrällinen eli kvantitatiivinen tutkimusote sopii tutkimustavaksi laadullista tutkimustapaa paremmin. Raha-asioita tarkasteltaessa tutkimukseen on hyvä saada laaja otanta, joten laadullinen tutkimus ei ollut vaihtoehtona tätä tutkimusta tehtäessä.

Tutkimus toteutettiin kyselytutkimuksena. Kyselytutkimuksessa kysymysten muoto on standardoitu eli vakioitu. Tämä tarkoittaa, että jokaiselta kyselytutkimukseen osallistuvilta kysytään samat kysymykset samassa järjestyksessä. Kyselytutkimus sopii nuorten aikuisten säästämisen ja sijoittamisen aihepiiriin tutkimustavaksi, sillä

tässä tutkimuksessa on tavoitteena saada paljon vastaajia 18–29-vuotiaiden ikäluokista. (Vilka 2007, 28.)

Tutkimuksen toteutuksessa hyödynnettiin Likertin asteikkoa tietyissä kysymyksissä. Likertin asteikko on järjestysasteikko. (Vilka 2007, 46.) Sitä käytettiin mielipideväittäjä kysymyksien kohdalla tässä tutkimuksessa. Tässä tutkimuksessa Likertin asteikkoa käytettiin 5–portaisena. Vastausvaihtoehtoja oli viisi, jotka muodostuivat seuraavasti: 1= Erittäin vähän ja 5=Erittäin paljon.

Tutkimus ei sisältänyt avoimia kysymyksiä, vaan jokaiseen tutkimuksessa esitettyyn kysymykseen oli valmiina vastausvaihtoehdot kyselyyn vastaamisen helpottamiseksi.

5.2 Kyselylomakkeen rakentaminen

Kyselylomake rakennettiin niin, että vastausten avulla saadaan hyvä ja kattava kuva siitä, kuinka nuoret aikuiset harrastavat säästämistä sekä sijoittamista niin kuukausittain, kuin yleiselläkin tasolla. Tutkimuksen pääpaino oli säästämisen sekä sijoittamisen käyttäytymisen tutkimisessa, mutta tutkimuksessa otettiin selvää vastaajien taloustilanteesta yleiselläkin tasolla.

Tutkimuslomake sisälsi valmiit vastausvaihtoehdot, jotta vastaajien olisi ollut mahdollisimman helppoa suoriutua kyselyyn vastaamisesta. Tietyissä monivalintakysymyksissä oli vastausvaihtoehtojen lisäksi vaihtoehto: ”Muu, mikä?”. Tutkimus sisälsi yhteensä 34 kysymystä koskien säästämistä sekä sijoittamista.

Tutkimuslomake oli rakennettu seuraavasti:

Kysymykset 1–14: Perustiedot, elämäntilanne, taloustilanne, tulonlähteet, lainat, tulot sekä menot.

Kysymykset: 15–26: Säästäminen, säästämistottumukset.

Kysymykset 27–34: Sijoittaminen, sijoitustottumukset.

Kyselytutkimuksessa käytettiin kysymyksissä laajasti päällekkäisyyksiä kyselytutkimuksen reliabiliteetin eli luotettavuuden parantamiseksi.

Kyselylomaketta suunniteltaessa oli tärkeää, että kyselytutkimuksen avulla saadaan laaja-alainen käsitys nuorten aikuisten säästämisen- sekä sijoittamisen tottumuksista sekä nuorten aikuisten talousasioista yleisesti.

Kyselytutkimuksen ensimmäisessä kysymyksessä vastaajilta kysyttiin ikää. Seuraavat kysymykset, eli kysymykset 2 sekä 3 käsittelivät vastaajien talouden kokoa sekä elämäntilannetta. Elämäntilanteella on oleellinen vaikutus siihen, kuinka paljon kuukaudessa rahaa jää pakollisten menojen jälkeen käytettäväksi. Kysymyksessä 4 vastaajilta kysyttiin, onko heillä lapsia. Kysymyksessä 5 vastaajilta kysyttiin heidän asumismuotoaan.

Kysymykset 6–13 käsittelivät vastaajien taloustilannetta, lainoja, tuloja sekä menoja. Kysymysten 6–13 tarkoituksena oli saada vastaajilta tietoon kokonaiskuva heidän taloustilanteesta.

Kysymyksillä 14–18 käsiteltiin säästöjä. Kysymysten avulla pyrittiin selvittämään kiinnostaako vastaajia säästäminen ja onko vastaajilla ylipäättään säästöjä. Kysymysten avulla selvitettiin vastaajilta säästöjen suurusluokka sekä tapa, jolla säästöt on saatu kasaan.

Kysymykset 19–26 koskivat säästöjä sekä säästämistottumuksia. Niiden avulla selvitettiin vastaajilta, kuinka vastaajat kokevat eri vaurastumisen mahdollisuudet. Kysymysten avulla pyrittiin saamaan vastauksia, kuinka säännöllistä säästäminen on ja millä summalla säästämistä tehdään. Kysymysten joukossa oli myös kysymys, josta ilmenee mihin kohteisiin nuoret aikuiset säästävät varojaan. Kysymys 24 oli tarkoitettu heille, jotka eivät säästä ja tähän kysymykseen tuli vastata vain, mikäli ei harrasta säästämistä lainkaan. Kysymyksen tarkoituksena oli saada tietoa, miksi jotkut nuoret aikuiset eivät säästä tuloistaan lainkaan.

Kyselytutkimuksen kysymykset 27–34 koskivat sijoittamista. Kysymysten avulla pyrittiin selvittämään nuorten aikuisten kiinnostusta koskien sijoittamista sekä selvittämään onko nuorilla aikuisilla ylipäättään sijoituksia. Kysymysten avulla

pyrittiin saamaan selville nuorten aikuisten sijoituskohteet sekä nuorten aikuisten sijoittamisen tarkoitus.

5.3 Tutkimuksen toteuttaminen

Tutkimus toteutettiin internet kyselynä. Nykypäivänä ihmiset käyttävät internetiä niin tietokoneilla, tableteilla sekä matkapuhelimilla, joten kyselyyn vastaaminen on internetiä hyödyntäen helppoa. Internet kyselyyn oli mahdollista vastata tietokonetta, tablettia tai matkapuhelinta käyttäen.

Kyselytutkimuksen linkkiä jaettiin eri sosiaalisen median kanavissa niin foorumeita, kuin Facebookia hyväksi käyttäen. Kyselytutkimukseen vastaajien tuli kuulua tutkimuksen ikähaarukkaan, mikä oli 18–29 vuotta. Kyselytutkimukseen saatiin yhteensä 279 vastausta.

6 TULOKSET

Tutkimus suoritettiin maaliskuussa 2019. Tutkimukseen osallistui yhteensä 279 18–29-vuotiasta nuorta aikuista. Vastaajista 42% oli 24–27-vuotiaita. 25% vastaajista oli 21–23-vuotiaita, 28–29-vuotiaiden osuuden ollessa 20%. 18–20-vuotiaita vastaajia oli 13%.

Kysyttäessä vastaajilta talouden kokoa nousee esiin tuloksissa selväksi enemmistöksi kahden hengen taloudessa asuvat: heitä oli vastaajista 49%. Yhden hengen taloudessa ilmoitti asuvansa 31%. Kolmen hengen tai useamman hengen taloudessa asui 7% vastaajista. 13% vastaajista asui vanhempiensa kanssa samassa taloudessa.

Suurin osa vastaajista (56%) oli työelämässä. 36% vastaajista ilmoitti elämäntilanteekseen olevansa opiskelija. Työttömiä vastaajista oli 3%. Kenttään ”muu, mikä?” tuli 5% vastauksista. Suurin osa ”muu, mikä?” vastauksista oli: ”Opiskelija sekä työelämässä”. Lisäksi vastauksissa oli mainittuna varusmiespalvelus sekä yrittäjänä sekä opiskelijana samanaikaisesti toimiminen.

Kyselyyn vastanneista 6 prosentilla oli lapsia ja 94 prosentilla ei ollut lapsia. Asumismuotoa kysyttäessä 12% ilmoitti asuvansa vanhempien luona. Yli puolet kyselyyn vastanneista ilmoitti asuvansa vuokra-asunnossa tarkan luvun ollessa 54%. 33% vastaajista ilmoitti asuvansa omistusasunnossa.

6.1 Tulot, lainat sekä menot

Kysyttäessä vastaajilta, mikä kuvaa parhaiten heidän taloustilannettaan oli suosituin (64%) vaihtoehto ”Tulot ovat suuremmat kuin menot”. 20% vastaajista ilmoitti, että heidän tulonsa ovat yhtä suuret kuin menot. 15% ilmoitti, että tulot ovat menoja pienemmät.

Seuraavassa kysymyksessä kysyttiin eri tulonlähteiden tärkeyttä vastaajille asteikolla 1–5. 1 tarkoitti, että tulonlähde ei ole lainkaan tulonlähde vastaajalla, kun taas vastaus 5 tarkoitti kaikista merkityksellisintä tulonlähdettä. Keskiarvossa

mitattuna palkkatulo oli merkittävin tulonlähde 4,31 keskiarvolla. Palkkatulon lisäksi vastausvaihtoehtoina olivat: yrittäjätulo, osinkotulo, opintotuki, asumistuki, työttömyystuki, toimeentulotuki, sairauspäiväraha, äitiyspäiväraha sekä lapsilisät yms. Minkään muun tulonlähteen tärkeys ei ylittänyt keskiarvossa mitattuna lukemaa 2.

Kysyttäessä, kuinka suuret ovat vastaajien nettotulot sai 1501–2000e 22% lukeman. 21% vastaajista ilmoitti nettotulonsa olevan 2001–2500 euron välillä. 0-500e nettotuloikseen ilmoitti 14% vastaajista. Saman 14% lukeman sai 501–1000e välillä olevien nettotulot. 11% vastaajista ilmoitti nettotuloikseen 1001–1500 euroa. 2501–3000e nettotuloikseen ilmoitti 10 prosenttia vastaajista. 3001–4000e nettotulot olivat 5% vastaajilla ja yli 4000e nettotulot olivat 3% kyselyyn vastanneista.

Suuremmalla osalla (75%) kyselyyn vastanneista oli lainaa. 25% kyselyyn vastanneista ei omannut lainaa. Opintolainaa oli yli puolella (51%) vastaajista. Asuntolainaa oli 32 prosentilla vastaajista. Kulutusluottoa oli 3 prosentilla vastaajista ja autolainaa omasi 9 prosenttia vastaajista. Remonttilainaa ilmoitti omaavansa 1 prosentti vastaajista. ”Muu, mikä?” – kohtaan tuli 5% edestä vastauksia. ”Muu, mikä?” vastauksissa suurin osa ilmoitti omistavansa sijoituslainaa. Luottokorttivelkaa oli muutamilla vastaajilla. Yksi vastaaja ilmoitti omaavansa yhtiölainaa.

Kysyttäessä säännöllisiä menoja, suurin osa vastaajista (41%) ilmoitti säännöllisiksi menoikseen 501–1000 euroa kuukaudessa. 33 prosentilla vastaajista säännölliset menot olivat 1001–1500 euroa. 1501–2000e:n säännölliset menot omasi 11% vastaajista. 2001–3000e:n säännölliset menot omaa 1 % vastaajista. Samoin yli 3000 euroa säännöllisiksi menoikseen ilmoitti 1% vastaajista.

Vastaajilta kysyttiin, kuinka aktiivisesti he seuraavat omia menojaan. Vastausvaihtoehdot olivat asteikolla 1–5. 1 tarkoitti: ”En seuraa menoja lainkaan”. 5 tarkoitti: ”Seuraan menoja erittäin aktiivisesti”. Keskiarvoksi muodostui 3,86 ja mediaaniksi 4. Kysymyksen tulokset on esitetty kokonaisuudessaan taulukossa 1.

Taulukko 1. Kysymys 12. Seuraatko menojesi aktiivisesti?

	1=En seuraa menojesi lainkaan	2=En seuraa menojesi lähes lainkaan	3=Seuraan menojesi satunnaisesti	4=Seuraan menojesi aktiivisesti	5=Seuraan menojesi erittäin aktiivisesti	Yhteensä	Keskiarvo	Mediaani
	3	15	73	115	72	278	3,86	4
	1,08%	5,39%	26,26%	41,37%	25,9%			
Yhteensä	3	15	73	115	72	278	3,86	4

Vastaajilta kysyttiin: ”Jos sinulle tulisi yllättävä 2 000 euron suuruinen lasku, miten siitä selviäisit?”. Kysymyksessä oli vastausvaihtoehdot asteikolla 1–5, samalla tavalla kuin kysymyksessä 12 (taulukko 1). Suurin osa (38,71%) ilmoitti selviytyvänsä laskusta helposti. Erittäin helposti laskusta ilmoitti selviytyvänsä 31,9% vastaajista keskiarvon ollessa 3,94 ja mediaanin 4. Laskusta ei selviäisi 1,08% vastaajista. Selviytyminen laskusta olisi erittäin vaikeaa 6,09 prosentille vastaajista. Jokseenkin selviytyminen olisi vaikeaa 22,22 prosentille kyselyyn vastanneista.

Pääasiallista asiointipankkia kysyttäessä enemmistö vastaajista (49%) omasi OP:n palvelut. Toiseksi suosituin (32%) pankki oli Nordea. S-Pankin pankkipalveluita käytti 16% vastaajista. 11% oli Danske Bankin asiakkaita. Handelsbanken oli 4% vastaajilla. Aktia, Ålandsbanken, Oma Säästöpankki sekä Aito Säästöpankki oli 2 prosentilla vastaajista. POP-Pankin palveluita käytti 1% vastaajista. ”Muu,mikä?” -kohta sai 5% vastauksista. ”Muu, mikä?” -kohdan vastauksissa oli mainittuna Nordnet, Bank Norwegian, Holvi sekä Säästöpankki.

6.2 Säästäminen

Säästäminen kiinnostaa nuoria aikuisia (taulukko 2). Asteikolla 1–5 kysyttäessä ”Kiinnostaako säästäminen?” muodostui keskiarvoksi 4,53. Kukaan vastaajista ei ilmoittanut, että säästäminen kiinnostaisi erittäin vähän. Vain 1,07% ilmoitti, että säästäminen kiinnostaa vähäisesti. 9,68% vastasi, että säästäminen kiinnostaa jonkun verran. 24,73% ilmoitti säästämisen kiinnostavan paljon. Erittäin paljon säästämisestä kiinnostuneita oli enemmistö (64,52%). Taulukko 2 havainnollistaa kysymyksen tuloksia.

Taulukko 2. Kysymys 15. Kiinnostaako säästäminen?

	1=Säästäminen kiinnostaa erittäin vähän	2=Säästäminen kiinnostaa vähäisesti	3=Säästäminen kiinnostaa jonkun verran	4=Säästäminen kiinnostaa paljon	5=Säästäminen kiinnostaa erittäin paljon	Yhteensä	Keskiarvo	Mediaani
	0	3	27	69	180	279	4,53	5
	0%	1,07%	9,68%	24,73%	64,52%			
Yhteensä	0	3	27	69	180	279	4,53	5

96% vastaajista ilmoitti omaavansa säästöjä. 4% kyselyyn vastanneista ei omistanut lainkaan säästöjä.

53% vastaajista ilmoitti omaavansa säästöjä yli 10 000 euron arvosta. 5001–10 000 euron säästöt olivat 17 prosentilla vastaajista. 3001–5000 euron säästöt olivat 8 prosentilla. 11 prosenttia vastaajista ilmoitti säästöjensä arvoksi 1001–3000 euroa. 501–1000 euroa oli säästöissä 5 prosentilla vastaajista. 0–500e oli säästöissä 3% vastaajista. 3 prosenttia vastaajista ei halunnut vastata kysymykseen.

Kyselyyn vastaajilta kysyttiin, kuinka he ovat saaneet säästönsä kasaan. Suurin osa vastaajista (86%) oli saanut säästönsä kasaan säästämällä tuloistaan. 77% vastaajista oli saanut säästönsä kasaan työtä tekemällä tai ryhtymällä yrittäjäksi. Sijoittamalla säästönsä kasaan oli saanut 68% vastaajista. Myös perinnön avulla

(10%), vedonlyönnin avulla tai lottoamalla (4%) sekä puolison avulla (1%) oli saatu säästöjä kasaan. ”Muu, miten?” – vastausvaihtoehto sai 6% osuuden vastaajista. ”Muu, miten?” – kohdan vastauksissa oli vastattu muun muassa: lahja, vanhempien säästämä säästötili, sukulaisilta, opintolaina sekä opintolainan sijoittaminen. 4% vastaajista ei omannut lainkaan säästöjä.

Kysyttäessä vaurastumisen mahdollisuuksia vastaajilta olivat vastaajat sitä mieltä, että vaurastuminen onnistuu todennäköisimmin säästämällä, sijoittamalla sekä työtä tekemällä tai ryhtymällä yrittäjäksi. Kysyttäessä vaurastumisen mahdollisuuksia olivat vaihtoehdot sijoittamisen, säästämisen sekä työtä tekemällä / ryhtymällä yrittäjäksi lisäksi: perinnön avulla, puolison avulla sekä vedonlyönnin / lottoamisen avulla. Kysymyksessä oli vastausvaihtoehdot asteikolla 1–5. Vastausvaihtoehto 1 tarkoitti ”En koe vaurastuvani lainkaan” ja vastausvaihtoehto 5 tarkoitti ”Koen vaurastumisen erittäin todennäköisenä”. Vaihtoehto työtä tekemällä / ryhtymällä yrittäjäksi sai keskiarvoksi 3,55. Perinnön avulla sai keskiarvon 2,54. Säästämällä vaihtoehto sai keskiarvon 3,64. Korkein keskiarvo oli vastausvaihtoehdolla: ”sijoittamalla”. Sijoittamalla vaurastumiseen uskoivat vastaajat 3,97 keskiarvolla. Puolison avulla sai keskiarvon 1,86 ja vedonlyönnin / lottoamisen avulla vaurastumiseen uskoivat vastaajat keskiarvolla 1,47, mikä oli vastausvaihtoehtojen matalin. Taulukossa 3 on esitetty vastaukset kokonaisuudessaan.

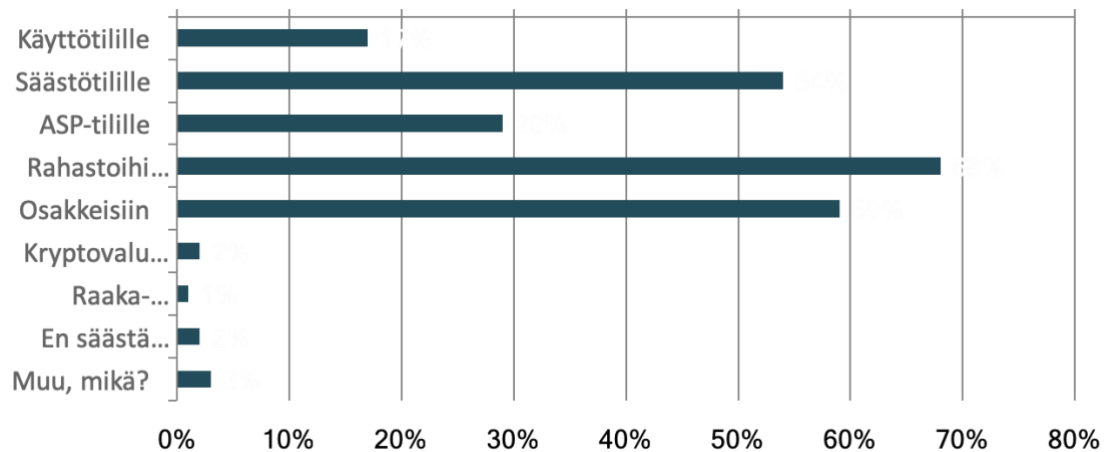
Taulukko 3. Kysymys 19. Kuinka koet vaurastumisen mahdollisuudet?

	1=En koe vaurastuvani lainkaan	2=Koen vaurastumisen epätodennäköisenä	3=Koen vaurastumisen mahdollisena	4=Koen vaurastumisen todennäköisenä	5=Koen vaurastumisen erittäin todennäköisenä	Yhteensä	Keskiarvo	Mediaani
Työtä tekemällä / ryhtymällä yrittäjäksi	2	23	119	94	45	283	3,55	3
	0,71%	8,13%	42,05%	33,21%	15,9%			
Perinnön avulla	55	82	94	42	10	283	2,54	3
	19,43%	28,98%	33,22%	14,84%	3,53%			
Säästämällä	5	28	86	110	55	284	3,64	4
	1,76%	9,86%	30,28%	38,73%	19,37%			
Sijoittamalla	4	8	67	114	87	280	3,97	4
	1,43%	2,86%	23,93%	40,71%	31,07%			
Puolison avulla	117	99	53	9	2	280	1,86	2
	41,79%	35,36%	18,93%	3,21%	0,71%			
Vedonlyönnin / lottoamisen avulla	173	91	14	0	3	281	1,47	1
	61,57%	32,38%	4,98%	0%	1,07%			
Yhteensä	356	331	433	369	202	1691	2,84	3

Säännöllisesti tuloistaan ilmoitti säästävänsä suurin osa (71%) vastaajista. 23% vastaajista ilmoitti säästävänsä tuloistaan silloin tällöin, mutta säästäminen ei ole säännöllistä. Vain 6% ilmoitti, että ei säästä tuloistaan lainkaan.

Kysyttäessä vastaajilta, kuinka usein he säästävät oli selvästi suosituin vastausvaihtoehto (78%) kuukausittain. Useamman kerran vuodessa ilmoitti säästävänsä 8%. Muutaman kerran vuodessa säästävänsä ilmoitti 5%. Satunnaisesti säästäviä oli 7% vastaajista. Maksimissaan kerran vuodessa – vastausvaihtoehtoa ei vastannut kukaan kyselyyn vastanneista. 2 prosenttia ilmoitti, että eivät säästä lainkaan.

Suosituimmat säästökohteet olivat rahastot (68%), osakkeet (59%) sekä säästötili (54%). ASP-tilille ilmoitti säästävänsä 29% vastaajista. Käyttötilille säästäviä oli 17%. Muita säästökohteita olivat kryptovaluutat (2%), raaka-aineet (1%) sekä ”muu, mikä?” (3%). ”Muu, mikä?” – vastausvaihtoehtoon oli vastattu muun muassa sijoitusasunnot, sertifikaatit, Bank Norwegianin säästötili sekä käteinen. Kuviossa 4 on esitetty eri säästökohteiden suosio.

Kuvio 4. Suosituimmat säästökohteet.

Kysyttäessä vastaajilta, mikä on summa, jonka he laittavat valitsemaanaan ajankohtana säästöön jakautuvat vastaukset hyvin paljon. 6 prosenttia vastaajista ilmoitti laittavansa 0–50e säästöön valitsemaanaan ajankohtana. 13 prosenttia vastaajista ilmoitti summan olevan 51–100e. 101–200e summan laitto valitsemaanaan ajankohtanaan säästöön 15 prosenttia kyselyyn vastanneista. Saman 15 prosentin osuuden muodosti 201–300e säästöön laittavat vastaajat. 18 prosenttia vastaajista ilmoitti laittavansa säästöön valitsemaanaan ajankohtana summan 301–500e väliltä. Suosituin vastausvaihtoehto oli yli 501e, joka sai 31 prosenttia vastauksista.

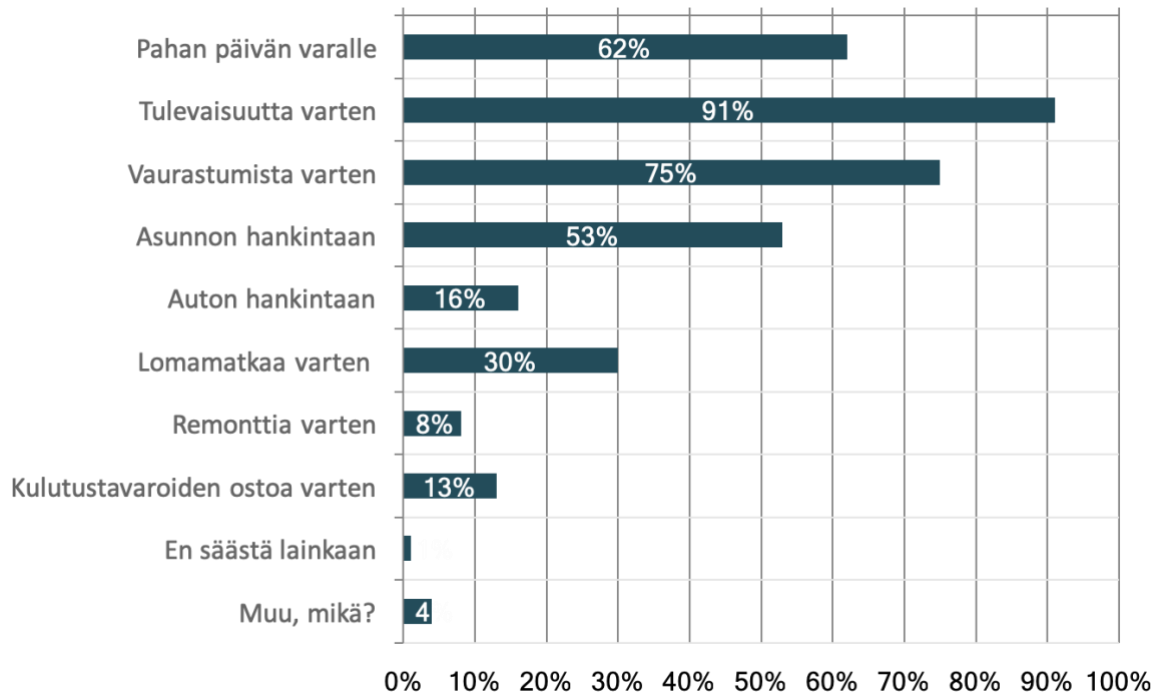
Niille vastaajille, jotka ilmoittivat, että eivät säästä lainkaan oli tarkoitettu kysymys, jossa kysyttiin heiltä: ”Kuinka merkittävä syy sinulla on siihen, että et säästä?”. Vastaukset kysymykseen kerättiin asteikolla 1–5. 1 tarkoitti ”Ei lainkaan merkittävä syy” ja 5 tarkoitti ”Erittäin merkittävä syy”. Kysymykseen vastasi 51 kyselyyn

vastanneista ja keskiarvo vastauksille oli 2,8. Kysymyksen tulokset ovat esitetty taulukossa 4.

Taulukko 4. Kysymys 24. Kuinka merkittävä syy sinulla on siihen, että et säästä?

	1=EI lainkaan merkittävä syy	2=Vähäisesti merkittävä syy	3=Jokseenkin merkittävä syy	4=Merkittävä syy	5=Erittäin merkittävä syy	Yhteensä	Keskiarvo	Mediaani
Kuinka merkittävä syy sinulla on siihen, että et säästä?	16	4	10	14	7	51	2,84	3
	31,37%	7,84%	19,61%	27,45%	13,73%			
Yhteensä	16	4	10	14	7	51	2,84	3

Kyselyyn vastanneista suurin osa (91%) ilmoitti säästävänsä tulevaisuutta varten. Vaurastumista varten ilmoitti säästävänsä 75%. Pahan päivän varalle säästäjiä oli kyselyyn vastanneista 62%. Asunnon hankintaa varten ilmoitti säästävänsä 53%. Lomamatkaa varten säästäjiä oli 30%, auton hankintaan säästäjiä 16%. Kulutustavaroiden ostoa varten säästäjiä oli 13% ja remonttia varten ilmoitti säästävänsä 8% vastaajista. ”Muu, mikä?”- vastausvaihtoehtoon oli vastattu muun muassa: eläke, harrastuksen yllättävät kulut, lasta varten sekä häät. Kuvioista 5 käy ilmi kysymyksen vastauksen kuvion muodossa.

Kuvio 5. Kysymys 25. Mihin tarkoitukseen säästät?

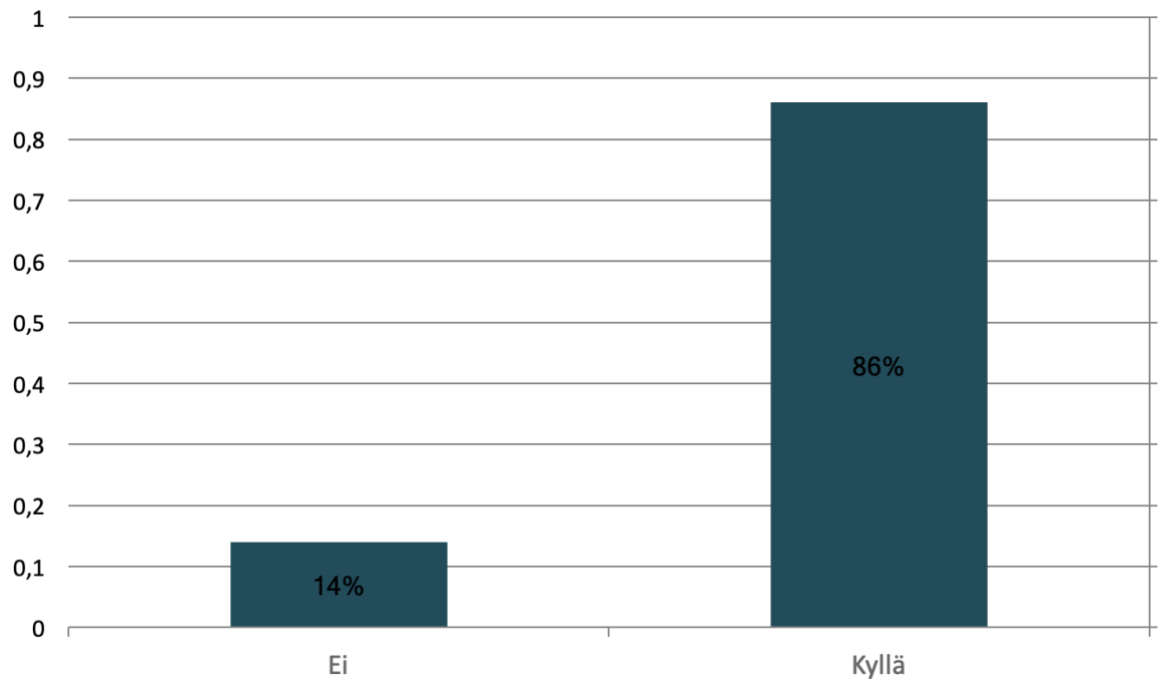
Kysyttäessä vastaajilta, mitä he tavoittelevat säästämällä sai suurimman osan vastauksista vaihtoehto ”Taloudellista turvaa”. Kysymyksen vastausvaihtoehdot olivat asteikolla 1–5. 1 tarkoitti ”Ei lainkaan tavoite” ja 5 tarkoitti ”Hyvin tärkeä tavoite”. ”Taloudellista turvaa” -vastausvaihtoehto sai keskiarvon 4,46 ja oli täten kyselyyn vastanneiden mielestä tärkein tavoite säästämälle. Vaurastumista vastaajat tavoittelivat 3,94 keskiarvolla, taloudellista riippumattomuutta saadessa keskiarvon 3,66. Vastaajat tavoittelivat säästämällä ennenaikaista eläköitymistä 3,04 keskiarvolla, kun taas hankintojen tekemistä vastaajat tavoittelivat 3,01 keskiarvolla. Lomamatkojen tekemistä säästämällä vastaajat tavoittelivat 2,75 keskiarvolla.

6.3 Sijoittaminen

Kyselyyn vastanneilta kysyttiin kiinnostusta sijoittamiseen vastausvaihtoehtojen ollessa asteikolla 1–5. Vastausvaihtoehto 1 tarkoitti, että sijoittaminen ei kiinnosta

lainkaan. Vastausvaihtoehto 5 tarkoitti, että sijoittaminen kiinnostaa erittäin paljon. Keskiarvoksi muodostui 4,3, joten sijoittaminen selvästi kiinnostaa nuoria aikuisia.

86 prosenttia ilmoitti omaavansa sijoituksia. 14 prosenttia vastaajista ei omistanut sijoituksia. Kuvio 6 kertoo pylväsdiagrammin muodossa kysymyksen vastaukset.

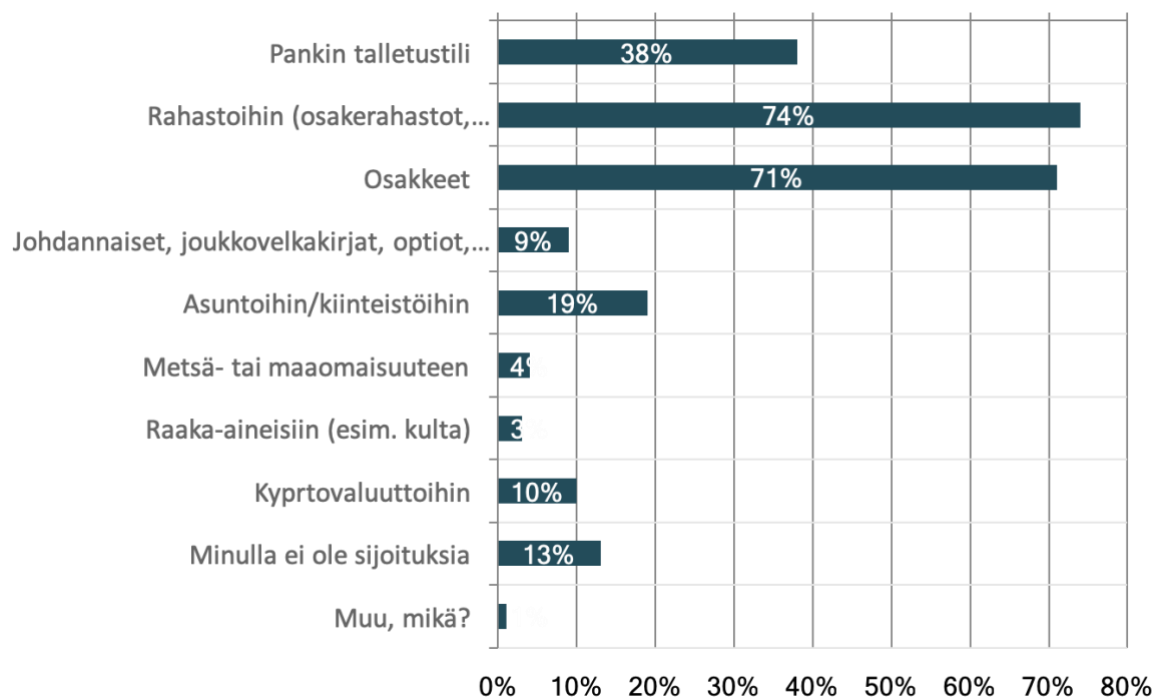

Kuvio 6. Kysymys 28. Onko sinulla sijoituksia?

Niille vastaajille, jotka eivät omanneet mitään sijoituksia oli suunnattu kysymys, jossa tiedusteltiin, miksi heillä ei ole sijoituksia. Suurin osa (78%) totesi, että heillä ei ole tietoutta sijoittamisesta. 49% ilmoitti, että heillä ei ole ylimääräistä rahaa sijoituksia varten. 14 prosenttia vastaajista vastasi, että sijoittaminen ei kiinnosta heitä. 19 prosenttia vastaajista ilmoitti käyttävänsä rahansa mieluummin muihin kohteisiin, kuin sijoituksiin.

Kyselyyn vastanneilta kysyttiin asteikolla 1–5, kuinka hyvin he tietävät sijoittamiseen liittyvät tuotteet sekä palvelut. Kysymyksessä esitettiin väite: ”Tiedän sijoittamiseen liittyvistä tuotteista sekä palveluista”. Vastausvaihtoehto 1 tarkoitti vastaajan olevan täysin eri mieltä väitteen kanssa ja vastausvaihtoehto 5 tarkoitti vastaajan olevan täysin samaa mieltä väitteen kanssa. Vastausten keskiarvoksi muodostui 3,95.

Kysyttäessä vastaajilta mihin sijoituskohteeseen he ovat sijoittaneet varojaan nousi suosituimmiksi vaihtoehtoiksi rahastot (74%) sekä osakkeet (71%). Pankin talletustilille oli sijoittanut varojaan 38% niistä vastaajista, jotka kertoivat omistavansa sijoituksia. Asuntoihin/kiinteistöihin sijoittaneita oli 19%, metsä- tai maaomaisuuteen sijoittaneita oli 4%, raaka-aineisiin sijoittaneita 3% ja kryptovaluuttoihin sijoittaneita 10%. Kuviosta 7 käy ilmi kunkin sijoituskohteet suosio.

Kuvio 7. Kysymys 31. Mihin olet sijoittanut?

Kyselyyn vastanneista 51% kertoi tekevänsä kertaluontoisia sijoituksia kuukausittain. Useamman kerran vuodessa kertaluontoisia sijoituksia ilmoitti tekevänsä 14% vastaajista. Muutaman kerran vuodessa kertaluontoisia sijoituksia ilmoitti tekevänsä niin ikään 14%. Kerran vuodessa kertaluontoisia sijoituksia ilmoitti tekevänsä 3% ja kerran viidessä vuodessa 1% vastaajista. 17% vastaajista ilmoitti, että ei tee kertaluontoisia sijoituksia lainkaan.

Vastaajista suurin osa (39%) ilmoitti tekevänsä kertaluontoisia sijoituksia 0–500e summalla. Toiseksi suosituimmaksi (23%) osoittautui 501–1000e. 1001–2000e sai 17% osuuden. 2001–5000e kertasijoituksia ilmoitti tekevänsä 5% vastaajista. Yksi

kyselyyn vastanneista ilmoitti tekevänsä kertaluontoisia sijoituksia yli 5000 euron summalla. 16% kyselyyn vastanneista ilmoitti, että ei tee kertaluontoisia sijoituksia lainkaan.

Kyselyyn vastanneilta kysyttiin, mitä he tavoittelevat sijoittamisella. Vastausvaihtoehdot olivat: sijoittamisesta saatavia tuottoja, vaurastumista, taloudellista riippumattomuutta, taloudellista turvaa pahan päivän varalle ja ennenaikaista eläköitymistä. Kysymyksessä oli vastausvaihtoehdot asteikolla 1–5. Vastausvaihtoehto 1 tarkoitti ”Ei lainkaan tavoite”, kun taas vastausvaihtoehto 5 tarkoitti ”Hyvin tärkeä tavoite”. Sijoittamisesta saatavia tuottoja tavoittelivat vastaajat 4,15 keskiarvolla. Vaurastumista vastaajat tavoittelivat 4,09 keskiarvolla. ”Taloudellista riippumattomuutta” sai keskiarvon 3,67. Vastaajat ilmoittivat 4,03 keskiarvolla tavoittelevansa sijoittamisella turvaa pahan päivän varalle, kun taas ennenaikaista eläköitymistä tavoiteltiin 3,10 keskiarvolla vastauksista. Taulukko 5 havainnollistaa, mitä ihmiset tavoittelevat sijoittamisella.

Taulukko 5. Kysymys 34. Mitä tavoitteet sijoittamisella?

	1=Ei ollenkaan tavoite	2=Hyvin vähäinen tavoite	3=Jokseenkin tavoite	4=Tärkeä tavoite	5=Hyvin tärkeä tavoite	Yhteensä	Keskiarvo	Mediaani
Sijoittamisesta saatavia tuottoja	4	8	37	96	103	248	4,15	4
	1,61%	3,23%	14,92%	38,71%	41,53%			
Vaurastumista	3	9	44	99	94	249	4,09	4
	1,21%	3,61%	17,67%	39,76%	37,75%			
Taloudellista riippumattomuutta	9	27	74	68	72	250	3,67	4
	3,60%	10,80%	29,60%	27,2%	28,80%			
Taloudellista turvaa pahan päivän varalle	7	10	42	100	91	250	4,03	4
	2,80%	4%	16,80%	40%	36,40%			
Ennen aikaista eläköitymistä	32	44	81	54	39	250	3,1	3
	12,80%	17,60%	32,40%	21,60%	15,60%			
Yhteensä	55	98	278	417	399	1247	3,81	4

7 JOHTOPÄÄTÖKSET

Opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää nuorten aikuisten (18–29v) säästämisen- sekä sijoittamisen tottumuksia. Tarkoituksena oli kyselytutkimuksen avulla selvittää mihin kohteisiin nuoret aikuiset säästävät sekä sijoittavat varojaan. Tutkimuksen päätutkimusongelma oli ”Säästävätkö/sijoittavatko nuoret aikuiset säännöllisesti tuloistaan?”. Kyselytutkimuksen avulla pyrittiin saamaan vastauksia lisäksi seuraaviin kysymyksiin: Mitkä säästämisen- sekä sijoittamisen kohteet kiinnostavat nuoria aikuisia? Mitä nuoret aikuiset tavoittelevat säästämällä sekä sijoittamisella? Miten nuoret aikuiset suunnittelevat talousasioitansa? Miksi säästäminen ja sijoittaminen eivät kiinnosta nuoria aikuisia?

Tutkimuksen tuloksista voidaan päätellä, että suurin osa nuorista aikuisista säästää säännöllisesti tuloistaan. 71% vastaajista ilmoitti säästävänsä säännöllisesti tuloistaan. Lukema on korkea. 78% kyselyyn vastanneista ilmoitti säästävänsä kuukausittain tuloistaan. Tämä lukema on korkea ja kertoo, että säästäminen kiinnostaa nuoria aikuisia.

Säästämisen kohteista nuoria aikuisia kiinnostavat etenkin rahastot sekä osakkeet. ASP-tilin sekä perinteisen säästötilin suosio on myös vahvaa. Säästämisen suosio on korkeaa nuorten aikuisten keskuudessa.

Suurin osa (91%) nuorista aikuisista ilmoitti säästävänsä tulevaisuutta varten. Tulevaisuuteen varautuminen on tärkeää, sillä elämässä saattaa tulla vastaan yllättäviä menoja. Nuorilta aikuisilta kysyttiin kyselylomakkeessa, kuinka he selviytyisivät yllättävästä 2 000 euron suuruudesta laskusta. Vain alle 30% vastaajista ilmoitti selviytymisen olevan edes jokseenkin vaikeaa. Nuoret aikuiset seuraavat menojaan aktiivisesti, mikä kertoo hyvästä talouden suunnittelusta.

Tutkimustulosten perusteella nuoria aikuisia kiinnostaa sijoittaminen. 86% vastaajista vastasi omaavansa sijoituksia. Nuorten aikuisten tietous koskien sijoittamista on hyvällä tasolla. Sijoituskohteita tarkasteltaessa suosituimmiksi nousivat rahastot (74%) sekä osakkeet (71%). Perinteinen pankin talletustili on näiden kahden jälkeen kolmantena, 38% osuudella.

Tutkimustulosten perusteella ne nuoret aikuiset, jotka eivät omaa sijoituksia eivät omaa sijoituksia sen takia, että heillä ei ole tietoutta sijoittamisesta. 78 prosenttia niistä, jotka ilmoittivat, että eivät omaa sijoituksia vastasivat kysyttäessä ”Miksi et omaa sijoituksia?”, että heillä ei ole tietoutta sijoittamisesta. Toinen merkittävä syy siihen, että nuoret aikuiset eivät omaa sijoituksia on kyselytutkimuksen perusteella se, että heillä ei ole ylimääräistä rahaa. Näin vastasi 49 prosenttia niistä, jotka eivät omista lainkaan sijoituksia. Muita syitä sille, että ei omaa sijoituksia olivat rahan käyttäminen muihin käyttötarkoituksiin sekä yksinkertaisesti se, että sijoittaminen ei kiinnosta. Yleisellä tasolla kyselytutkimuksen perusteella tarkasteltuna sijoittamisen kiinnostus nuorten aikuisten keskuudessa on hyvää.

Verrattaessa tämän opinnäytetyön tutkimuksen tuloksia Finanssia.fi aiemmin suorittamaan tutkimukseen: ”Säästäminen, luotonkäyttö ja maksutavat” vuodelta 2017 on sekä eroavaisuuksia, mutta myös paljon samaa. On otettava huomioon, että finanssiala.fi tutkimuksessa kohderyhmänä olivat 15–79-vuotiaat, kun taas tämän opinnäytetyön tutkimuksessa kohderyhmänä oli 18–29-vuotiaat.

Molemmissa tutkimuksissa selvällä enemmistöllä tulot ovat suuremmat kuin menot, mikä on hyvä asia. Niin ikään omia menojaan seuraa molempien tutkimuksien perusteella suurin osa suomalaisista.

Tämän opinnäytetyön tutkimukseen vastanneista peräti 86% kertoi omaavansa sijoituksia. Määrä on huomattavan korkea verrattaessa finanssiala.fi suorittamaan tutkimukseen, johon vastanneista 62 prosenttia omasi säästöjä tai sijoituksia.

Tämän opinnäytetyön kyselyyn vastanneista 62% ilmoitti säästävänsä pahan päivän varalle. Finanssiala.fi aikaisempaan tutkimukseen vastanneista pahan päivän varalle ilmoitti säästävänsä 57%, joten tulokset ovat hyvin lähellä toisiaan.

7.1 Luotettavuus

Tutkimuksen reliabiliuksella mitataan tutkimuksen luotettavuutta. Reliabiliteetti kertoo, ovatko kyselyn tulokset luotettavia. Mikäli kysely toistettaisiin ja saataisiin uudelleen samat tulokset se kertoisi, että tutkimuksen reliabiliteetti on hyvä. (Vilka 2007, 149.)

Kyselylomake jaettiin internetissä niin keskustelupalstoilla, kuin Facebookissakin. Kyselyyn vastanneita oli yhteensä 279 henkilöä ja heidän henkilöllisyyttään ei pystytty varmistamaan. Kyselylomakkeessa ei kysytty vastaajien sukupuolta. Tämä tarkoittaa, että varmuudella ei voida tietää, että vastaajat olivat osana kohderyhmää. Myöskään ei voida tietää, kuinka suuri osa kyselyyn vastanneista olivat miehiä ja kuinka suuri osa olivat naisia. Kyselylomaketta testattiin ennen kyselyn aloittamista kohderyhmään kuuluvilla henkilöillä ja palaute kyselylomakkeesta oli hyvää.

Tutkimuksen kokonaisluotettavuutta voidaan pitää kohtalaisena, mutta ei täysin luotettavana. Nimettömänä internet kyselynä toteutettaessa ei voida tietää turhautuvatko vastaajat kyselyyn vastaamisen aikana ja vastaavatko he rehellisesti jokaiseen kysymykseen.

Tutkimuksen validius tarkoittaa, kuinka hyvin tutkimus onnistui selvittämään sen, mitä tutkimuksen oli tarkoituskin selvittää. Tähän vaikuttaa, kuinka hyvin teoreettiset käsitteet sekä tutkimusongelmat ovat saatu tuotua esiin kyselylomakkeeseen. (Vilka 2007, 150.)

Tässä opinnäytetyössä kyselylomake pyrittiin rakentamaan niin, että jokaisen vastaajan olisi mahdollisimman helppo ymmärtää kyselyn kysymykset sekä vastausvaihtoehdot.

Tutkimuksen avulla tämä opinnäytetyö onnistui selvittämään vastaukset tutkimuskysymyksiin, joten tutkimuksen validiusta voidaan pitää hyvänä.

7.2 Vaikuttavuus

Tämä opinnäytetyö tehtiin Tampereen Seudun Osuuspankille. Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää nuorten aikuisten säännöllisen säästämisen ja sijoittamisen tottumuksia sekä nuorten aikuisten säästämisen ja sijoittamisen tottumuksia yleisesti.

Tämän opinnäytetyön tutkimuksen tulosten perusteella huomataan, että nuoret aikuiset ovat aktiivisia säästämään sekä sijoittamaan tuloistaan. Suurin osa säästää tuloistaan säännöllisesti kuukausittain. Kiinnostavimpina tuotteina nuoret aikuiset pitivät rahastoja sekä osakkeita.

Tutkimuksen tulosten perusteella toimeksiantajan tulisi keskittyä tulevaisuudessa siihen, kuinka ne nuoret aikuiset, jotka eivät vielä säästä tai sijoita tuloistaan saataisiin säännöllisiksi säästäjiksi. Kysyttäessä tutkimukseen vastanneilta, mitkä ovat syitä siihen, että he eivät sijoita, nousi suurimmaksi ongelmaksi se, että ei ole tarpeeksi tietoutta sijoittamisesta. Tähän pankki voi omalla toiminnallaan vaikuttaa tulevaisuudessa.

Valtion tukema ASP-säästäminen on hyvä tuote ja sen suosio on ollut koko ajan nousussa. Perinteinen kuukausisäästäminen rahastoihin voi olla ASP-säästämisen lisäksi vaihtoehtona niille nuorille aikuisille, jotka eivät vielä säännöllisesti säästä tai sijoita tuloistaan.

LÄHTEET

ASP-tili. Ei päiväystä. OP-Ryhmä. [Verkkosivu]. [Viitattu 22.1.2019]. Saatavissa: <https://www.op.fi/henkiloasiakkaat/paivittaiset/tilit/asp-tili>

Finanssiala. 8.6.2017. Säästäminen, luotonkäyttö ja maksutavat. Tutkimusraportti 2017. [Verkkajulkaisu]. [Viitattu 28.1.2019]. Saatavissa: http://www.finanssiala.fi/materiaalit/SLM_2017_Tutkimusraportti.pdf

Haaveissa asuntosijoittaminen? Ei päiväystä. OP-Ryhmä. [Verkkosivu]. [Viitattu 6.3.2019]. Saatavissa: <https://www.op.fi/henkiloasiakkaat/teemat/asuminen/haaveissa-asuntosijoittaminen>

Hämäläinen, K. 2005. Sijoittajan käsikirja. Karo Hämäläinen ja Suomen Arvopaperilehti Oy. Gummerus Kirjapaino.

Kotitaloudet säästävät historiallisen vähän. Julkaistu 13.6.2017. Eurojalous.fi. [Verkkajulkaisu]. [Viitattu 22.1.2019]. Saatavissa: <https://www.eurojalous.fi/fi/2017/3/kotitaloudet-saastavat-historiallisen-vahan/>

L 30.12.1992/1634. Asuntosäästöpalkkiolaki.

Metsänomistaja – kotimainen metsärahoitus. Ei päiväystä. OP-Ryhmä. [Verkkosivu]. [Viitattu 6.3.2019]. Saatavissa: <https://www.op.fi/henkiloasiakkaat/saastot-ja-sijoitukset/rahasot/kaikki-rahastot/op-metsanomistaja>

Myllyoja, N. & Kullas, E. 2010. Hämeenlinna: Kariston Kirjapaino Oy.

Määräaikainen tuottotili. Ei päiväystä. OP-Ryhmä. [Verkkosivu]. [Viitattu 6.2.2019]. Saatavissa: <https://www.op.fi/henkiloasiakkaat/paivittaiset/tilit/maaraaikainen-tuottotili>

Möttölä. M. 2008. Rahaa rahastoilla. Matias Möttölä ja Helsingin Sanomat. Karisto.

Nopein talouskasvun vaihe on ohitettu. 18.12.2018. Euro & talous. [Verkkajulkaisu]. [Viitattu 7.3.2019]. Saatavissa: <https://www.eurojalous.fi/fi/2018/5/ennuste-nopein-taloukasvun-vaihe-on-ohitettu/>

- OP-Media. 8.11.2017. Kuinka monen kuukauden palkka olisi hyvä olla säästöissä – ja kuinka summa kannattaa kerryttää? [Verkkajulkaisu]. [Viitattu 22.1.2019]. Saatavissa: <https://op.media/talous/vaurastuminen/kuinka-monen-kuukauden-palkka-olisi-hyva-olla-saastossa-ja-kuinka-summa-kannattaa-kerryttaa-a186123ddb884fe68f95449e33f388ce>
- OP-Palvelukiinteistöt. Ei päiväystä. OP-Ryhmä. [Verkkosivu]. [Viitattu 6.3.2019]. Saatavissa: <https://www.op.fi/henkiloasiakkaat/saastot-ja-sijoitukset/rahastot/kaikki-rahastot/op-palvelukiinteistot>
- Pesonen, M. 2013. Sijoituspokkari. Säästäjästä sijoittajaksi. Jyväskylä: Docendo Oy.
- S-Pankki. Ei päiväystä. Säästä turvallisesti tilille. [Verkkosivu] [Viitattu 20.1.2019]. Saatavissa: <https://www.s-pankki.fi/fi/saastaminen-ja-sijoittaminen/saastotilit/>
- Sijoittajan korko-opas. 29.1.2018. Pörssisäätiö. [Verkkajulkaisu]. [Viitattu 27.3.2019]. Saatavissa: http://www.porssisaatio.fi/wp-content/uploads/2011/12/korko_opas_2018_www.porssisaatio.fi_.pdf
- Sijoitusrahasto-opas. 15.1.2019 Pörssisäätiö. [Verkkajulkaisu]. [Viitattu 29.3.2019]. Saatavissa: http://www.porssisaatio.fi/en/wp-content/uploads/2012/01/28002-sijoitusrahasto_opas_FI_lores.pdf
- Suomen sijoitustutkimus. 9.1.2019. Rahastoista lunastettiin viime vuonna 3,9 miljardia euroa. [Verkkajulkaisu]. [Viitattu 17.3.2019]. Saatavissa: <https://www.sijoitustutkimus.fi/2019/01/rahastoista-lunastettiin-viime-vuonna-39-miljardia-euroa/>
- Säästöpankki. 31.10.2018. Pinttynyt käsitys nuorista romukoppaan – nuori haluaakin säästää, suhtautuu talouteensa positiivisesti ja näkee sijoittamisen arvovalintana. [Verkkosivu]. [Viitattu 7.4.2019]. Saatavissa: <https://www.saastopankki.fi/fi-fi/saastopankkiryhma/saastopankkikeskus/saastopankkiliitto/ajankohtaista/saastamisbarometri-2018>
- Talouselämä. 3.11.2015. Tutkimus paljasti trendin nuorten rahankäytössä - "Uusi musta". [Verkkosivu]. [Viitattu 7.4.2019]. Saatavissa: <https://www.talouselama.fi/uutiset/tutkimus-paljasti-trendin-nuorten-rahankaytossa-uusi-musta/97954a41-ea80-3e93-bbdd-7835ff01b49d>
- Taloukasvu jatkuu vuoden lopulla. 16.1.2019. Euro & talous. [Verkkajulkaisu]. [Viitattu 7.3.2019]. Saatavissa: <https://www.eurojatalous.fi/fi/2019/artikkelit/tammikuun-2019-talouksaatus-taloukasvu-jatkuu-vuoden-lopulla/>

Tilit. Ei päiväystä. OP-Ryhmä. [Verkkosivu]. [Viitattu 22.1.2019]. Saatavissa: <https://www.op.fi/henkiloasiakkaat/paivittaiset/tilit>

Tuhkanen, J. 2006. Korkokäsikirja sijoittajalle ja lainanottajalle. Helsinki: Prima Oy Edita.

Tuhkanen, J. & Anderson, N. 2004. Järkevän sijoittamisen perusteet. Helsinki: Prima Oy Edita.

Vilka, H. 2007. Tutki ja mittaa. Määrällisen tutkimuksen perusteet. Jyväskylä: Gummerus kirjapaino Oy.

Vuokratuotto. Ei päiväystä. OP-Ryhmä. [Verkkosivu]. [Viitattu 6.3.2019]. Saatavissa: <https://www.op.fi/henkiloasiakkaat/saastot-ja-sijoitukset/rahastot/kaikki-rahastot/op-vuokratuotto>

LIITTEET

Liite 1. Opinnäytetyö kyselylomake.

Opinnäytetyö kyselylomake

Perustiedot

1. Ikäsi
18-20
21-23
24-27
28-29

2. Talouden koko

Asun vanhempieni taloudessa

Yhden hengen talous

Kahden hengen talous

Kolmen tai useamman hengen talous

3. Onko sinulla lapsia?

Kyllä

Ei

4. Elämäntilanne

Opiskelija

Työelämässä

Työtön

Virkavapaa / vuorotteluvapaa

Äitiysloma / isyysloma

Muu, mikä?

5. Asumismuoto

Vanhempien luona

Vuokra-asunto

Omistusasunto

Asumisoikeusasunto

Muu, mikä?

Tulot ja menot

6. Mikä kuvaa taloustilannettasi tällä hetkellä?

Tulot ovat suuremmat kuin menot

Tulot ovat yhtä suuria kuin menot

Tulot ovat pienemmät kuin menot

Muu, mikä?

7. Kuinka tärkeänä tulonlähteenä pidät itsellesi seuraavia?

Palkkatulo

Ei lainkaan tulonlähde

Ei merkityksellinen tulonlähde

Jokseenkin tärkeä tulonlähde

Hyvin tärkeä tulonlähde

Kaikista tärkein tulonlähde

Yrittäjätulo

Ei lainkaan tulonlähde

Ei merkityksellinen tulonlähde

Jokseenkin tärkeä tulonlähde

Hyvin tärkeä tulonlähde

Kaikista tärkein tulonlähde

Osinkotulo

Ei lainkaan tulonlähde

Ei merkityksellinen tulonlähde

Jokseenkin tärkeä tulonlähde

Hyvin tärkeä tulonlähde

Kaikista tärkein tulonlähde

Opintotuki

Ei lainkaan tulonlähde

Ei merkityksellinen tulonlähde

Jokseenkin tärkeä tulonlähde

Hyvin tärkeä tulonlähde

Kaikista tärkein tulonlähde

Asumistuki

Ei lainkaan tulonlähde

Ei merkityksellinen tulonlähde

Jokseenkin tärkeä tulonlähde

Hyvin tärkeä tulonlähde

Kaikista tärkein tulonlähde

Työttömyystuki

Ei lainkaan tulonlähde

Ei merkityksellinen tulonlähde
Jokseenkin tärkeä tulonlähde
Hyvin tärkeä tulonlähde
Kaikista tärkein tulonlähde

Toimeentulotuki

Ei lainkaan tulonlähde
Ei merkityksellinen tulonlähde
Jokseenkin tärkeä tulonlähde
Hyvin tärkeä tulonlähde
Kaikista tärkein tulonlähde

Sairauspäiväraha

Ei lainkaan tulonlähde
Ei merkityksellinen tulonlähde
Jokseenkin tärkeä tulonlähde
Hyvin tärkeä tulonlähde
Kaikista tärkein tulonlähde

Äitiyspäiväraha

Ei lainkaan tulonlähde
Ei merkityksellinen tulonlähde
Jokseenkin tärkeä tulonlähde
Hyvin tärkeä tulonlähde
Kaikista tärkein tulonlähde

Vanhempainetuudet

Ei lainkaan tulonlähde
Ei merkityksellinen tulonlähde
Jokseenkin tärkeä tulonlähde
Hyvin tärkeä tulonlähde
Kaikista tärkein tulonlähde

Muu, mikä?

8. Kuinka suuret ovat nettotulosi kuukaudessa? (käteen jäävä osuus tuloista)

0-500e
501-1000e
1001-1500e
1501-2000e
2001-2500
2501-3000
3001-4000
yli 4000e

9. Onko sinulla lainaa?

Kyllä

Ei

10. Jos on, mitä lainaa? (voit valita useamman vaihtoehdon)

Asuntolaina
Opintolaina
Pikavippi
Kulutusluotto
Autolaina

Remonttilaina

Muu, mikä?

11. Säännölliset menosi kuukaudessa? (sis. Lainanlyhennyksen, elämisen)

0-500e

501e-1000

1001-1500e

1501-2000e

2001-3000e

yli 3000e

12. Seuraatko menoikasi aktiivisesti?

En seuraa menoikasi lainkaan

En seuraa menoikasi lähes lainkaan

Seuraan menoikasi satunnaisesti

Seuraan menoikasi aktiivisesti

Seuraan menoikasi erittäin aktiivisesti

13. Jos sinulle tulisi yllättävä 2 000 euron lasku, miten helposti siitä selviäisit?

En selviäisi laskusta

Selviytyminen olisi erittäin vaikeaa

Selviytyminen olisi jokseenkin vaikeaa

Selviytyisin helposti

Selviytyisin erittäin helposti

14. Pääasiallinen asiointipankkisi? (Voit valita useampia, jos asiointia monessa pankissa)

OP
Nordea
Danske Bank
Aktia
S-Pankki
Handelsbanken
Aktia
Ålandsbanken
Oma Säästöpankki
Aito Säästöpankki
POP Pankki
Muu, mikä?

Säästäminen

15. Kiinnostaako säästäminen?

Säästäminen kiinnostaa erittäin vähän
Säästäminen kiinnostaa hyvin vähäisesti
Säästäminen kiinnostaa jonkun verran
Säästäminen kiinnostaa paljon
Säästäminen kiinnostaa erittäin paljon

16. Kuinka koet vaurastumisen mahdollisuudet?

Työtä tekemällä / Ryhtymällä yrittäjäksi
En koe vaurastuvani lainkaan
Koen vaurastumisen epätodennäköisenä
Koen vaurastumisen mahdollisena
Koen vaurastumisen todennäköisenä
Koen vaurastumisen hyvin todennäköisenä

Perinnön avulla

En koe vaurastuvani lainkaan
Koen vaurastumisen epätodennäköisenä
Koen vaurastumisen mahdollisena
Koen vaurastumisen todennäköisenä
Koen vaurastumisen hyvin todennäköisenä

Säästämällä

En koe vaurastuvani lainkaan
Koen vaurastumisen epätodennäköisenä
Koen vaurastumisen mahdollisena
Koen vaurastumisen todennäköisenä
Koen vaurastumisen hyvin todennäköisenä

Sijoittamalla

En koe vaurastuvani lainkaan
Koen vaurastumisen epätodennäköisenä
Koen vaurastumisen mahdollisena
Koen vaurastumisen todennäköisenä
Koen vaurastumisen hyvin todennäköisenä

Puolison avulla

En koe vaurastuvani lainkaan
Koen vaurastumisen epätodennäköisenä
Koen vaurastumisen mahdollisena
Koen vaurastumisen todennäköisenä
Koen vaurastumisen hyvin todennäköisenä

Vedonlyönnin / lottoamisen avulla

En koe vaurastuvani lainkaan
Koen vaurastumisen epätodennäköisenä
Koen vaurastumisen mahdollisena
Koen vaurastumisen todennäköisenä
Koen vaurastumisen hyvin todennäköisenä

17. Onko sinulla säästöjä?

Kyllä

Ei

18. Jos sinulla on säästöjä, kuinka paljon? (Mikäli säästöt ovat esim. osakkeissa tai rahastoissa, niiden tämän hetkinen arvo)

0-500e

501-1000e

1001e-3000e

3001e-5000e

5000e-10000e

yli 10 000e

En halua vastata

19. Miten olet saanut säästösi kasaan? (voit valita useamman vaihtoehdon)

Työtä tekemällä / Ryhtymällä yrittäjäksi

Perinnön avulla

Säästämällä

Sijoittamalla

Puolison avulla

Vedonlyönnin avulla / lottoamalla

Muu, miten?

20. Säästätkö säännöllisesti tuloistasi? (Tietyn ennalta määrätyn summan)

Kyllä

En

Säästän silloin tällöin

21. Kuinka usein säästät?

Kuukausittain

Useamman kerran vuodessa

Muutaman kerran vuodessa

Maksimissaan kerran vuodessa

Satunnaisesti

En säästä lainkaan

22. Mihin kohteeseen laitat säästetyn summan? (voit valita useamman, jos säästät useampaan kohteeseen)

Käyttötilille

Säästötilille

ASP-tilille

Osakerahastoihin

Osakkeisiin

Kryptovaluuttoihin

Raaka-aineisiin (esim. kulta)

En säästä lainkaan

Muu, mikä?

23. Mikä on summa, jonka laitat valitsemanasi ajankohtanasi säästöön?

0-50e
51-100e
101-200e
201-300e
301-500
yli 501e
En säästä lainkaan

24. Kuinka merkityksellinen syy sinulla on siihen, että et säästä?

Ei ollenkaan merkityksellinen syy
Vähäisesti merkityksellinen syy
Jokseenkin merkityksellinen syy
Oleellinen syy
Erittäin oleellinen syy

25. Mihin tarkoitukseen säästät? (voit valita useamman vaihtoehdon)

Pahan päivän varalle
Tulevaisuutta varten
Vaurastumista varten
Asunnon hankintaan
Auton hankintaan
Lomamatkaa varten
Remonttia varten
Kulutustavaroiden ostoa varten
En säästä lainkaan
Muu, mikä?

26. Mitä tavoittelet säästämällä?

Vaurastumista

- Ei lainkaan tavoite
- Hyvin vähäinen tavoite
- Jokseenkin tavoite
- Tärkeä tavoite
- Hyvin tärkeä tavoite

Taloudellista turvaa

- Ei lainkaan tavoite
- Hyvin vähäinen tavoite
- Jokseenkin tavoite
- Tärkeä tavoite
- Hyvin tärkeä tavoite

Taloudellista riippumattomuutta

- Ei lainkaan tavoite
- Hyvin vähäinen tavoite
- Jokseenkin tavoite
- Tärkeä tavoite
- Hyvin tärkeä tavoite

Ennenaikaista eläköitymistä

- Ei lainkaan tavoite
- Hyvin vähäinen tavoite
- Jokseenkin tavoite
- Tärkeä tavoite
- Hyvin tärkeä tavoite

En säästä lainkaan

Muu, mikä?

Sijoittaminen

27. Kiinnostaako sijoittaminen?

Ei kiinnosta lainkaan

Kiinnostaa hyvin vähän

Kiinnostaa jonkun verran

Kiinnostaa paljon

Kiinnostaa erittäin paljon

28. Onko sinulla sijoituksia?

Kyllä

Ei

29. Jos ei ole, miksi ei? (vastaa vain, jos vastasit edelliseen kysymykseen ”ei”)

Ei ole ylimääräistä rahaa

Ei ole tietoutta sijoittamisesta

Sijoittaminen ei kiinnosta minua

Käytän rahani mielummin muihin kohteisiin/käyttötarkoituksiin

Muu, mikä?

30. Mikä kuvaa parhaiten tietouttasi sijoittamista sekä sijoitustuotteita koskien?

Tiedän sijoittamiseen liittyvistä tuotteista sekä palveluista.

Täysin eri mieltä

Jokseenkin eri mieltä
En samaa enkä eri mieltä
Jokseenkin samaa mieltä
Täysin samaa mieltä

31. Jos sinulla on sijoituksia, mihin olet sijoittanut? (voit valita useamman vaihtoehdon)

Pankin talletustili
Rahastoihin (osakerahastot, yhdistelmärahastot, ETF-rahastot,
erikoissijoitusrahastot yms.)
Osakkeet
Johdannaiset, joukkovelkakirjat, optiot, warrantit
Asuntoihin/kiinteistöihin
Metsä-tai maaomaisuuteen
Raaka-aineisiin (esim. kulta)
Kyprtovaluuttoihin
Minulla ei ole sijoituksia
Muu, mikä?

32. . Kuinka usein teet kertaluontoisia sijoituksia? (esim. ostat osakkeita tai rahastoja yms.)

Kuukausittain
Useamman kerran vuodessa
Muutaman kerran vuodessa
Kerran vuodessa
Kerran viidessä vuodessa
En tee kertaluontoisia sijoituksia lainkaan

33. . Millä summalla teet kertaluontoisia sijoituksia?

0-500e

501e-1000e

1001-2000e

2001-5000e

yli 5000e

En tee kertaluontoisia sijoituksia

34. Mitä tavoittelet sijoittamisella? (voit valita useamman vaihtoehdon)

Sijoittamisesta saatavia tuottoja

Ei ollenkaan tavoite

Hyvin vähäinen tavoite

Jokseenkin tavoite

Tärkeä tavoite

Hyvin tärkeä tavoite

Vaurastumista

Ei ollenkaan tavoite

Hyvin vähäinen tavoite

Jokseenkin tavoite

Tärkeä tavoite

Hyvin tärkeä tavoite

Taloudellista riippumattomuutta

Ei ollenkaan tavoite

Hyvin vähäinen tavoite

Jokseenkin tavoite

Tärkeä tavoite
Hyvin tärkeä tavoite

Taloudellista turvaa pahan päivän varalle

Ei ollenkaan tavoite
Hyvin vähäinen tavoite
Jokseenkin tavoite
Tärkeä tavoite
Hyvin tärkeä tavoite

Ennenaikaista eläköitymistä

Ei ollenkaan tavoite
Hyvin vähäinen tavoite
Jokseenkin tavoite
Tärkeä tavoite
Hyvin tärkeä tavoite

En harrasta sijoittamista
Muu, mikä?